

REPUBLIKA

ROK II. ŁÓDZ, WTOREK 12 LUTEGO 1924 r. NUMER POJEDYNCZY MK. 250.000 № 42
REDAKCJA i ADMINISTRACJA, PIOTRKOWSKA 49. WYDANIE PORANNE. GODZINY PRZYJĘĆ REDAKCJI 6—7 POPOŁUDNIU
TELEFON 22-14. REKOPISÓW NIEZAMÓWIONYCH NIE ZWRACA SIĘ

Spodziewany upadek rządu Poincarégo.

Prez. Millerand wysuwa kandydaturę Clemenceau na premiera.

A. W. — BERLIN, 11 lutego. — Prasa niemiecka jest przepełniona wiadomościami o spodziewanym upadku rządu Poincarégo. Dzienniki niemieckie uważają, że sprężyna, kierująca tem wszystkim, jest Millerand, wysuwający kandydaturę Clemenceau na premiera, z uprawnieniami, które na sobotniem posiedzeniu izby otrzymał Poincaré.

POINCARÉ KONFERUJE Z VON HOESCHEM.

PAT. — PARYŻ, 11-go lutego. —

Von Hoesch złożył Poincarému odpis listów uwierzytelniających.

Poincaré odbył rozmowę z von Hoeschem w sprawie stosunków francusko-niemieckich, Hoesch wysunął szereg argumentów, będących odpowiedzią na zarzuty, zawarte w nocie francuskiej dnia 11 stycznia rb. w sprawie sytuacji na terytorjum Nadrenji, Hoesch wręczył Poincarému aide-memoire w tej sprawie. poczem rozmowa potoczyła się na temat odszkodowań.

JAK PRZEMYSŁOWCY NIEMIECCY PRZYJĘLI DELEGATÓW AMERYKAŃSKICH.

AW. — LONDON, 11-go lutego. — „Times“ pisze: „Aczkolwiek stanowisko niemieckich władz wobec komitetu rzeczoznawców było zupełnie poprawne to jednak zachowanie się przemysłowców niemieckich wywołało wrażenie ujemne. Delegaci amerykańscy, przybyli do Berlina, uważają się za neutralnych tymczasem przemysłowcy niemieccy dali im do poznania, że uważają ich za intruzów. Niemieccy przemysłowcy zachowywali się tak samo, jak swego czasu Stinnes podczas układów w Spaa.

BANK EMISYJNY RZESZY.

A. W. — BERLIN, 11 lutego. — Włoski delegat w Komitecie rzeczoznawców, Flora, udzielił wyjaśnień, dotyczących Banku Emisyjnego, w projekcie opracowanym przez komitet rzeczoznawców. Kapitał banku opierać się będzie w połowie na kapitale niemieckim, w połowie zaś na kapitale zagranicznym. Wprawdzie siedziba banku będzie w Niemczech, lecz w zarządzie znajdować się będą doradcy zagraniczni. Powstanie Banku doprowadzi handlowy bilans niemiecki do równowagi. Rezerwy banku umieszczone będą w Szwajcarii.

Dzisiejsze exposé Mac Donalda.

Nie będzie zawierało szczególnego programu, lecz będzie mieć charakter ogólny Konserwatyści i liberałowie wstrzymują się na razie z opozycją.

PAT. — LONDYN, 11 lutego. — „Daily Telegraph“, pisząc o jutrzejszem wystąpieniu rządowym, przewiduje, że mowa Mac Donalda trwać będzie ok. 2 i pół godziny i że zachodzi możliwość, iż po wysłuchaniu przemówienia zarządzone będzie przerwa celem umożliwienia szczegółowego rozważania treści programu rządowego. Jest spodziewanem również, że rząd zgodzi się na całkowite omówienie swego programu.

Zdaniem „Daily News“, premier oznajmi izbie, że rząd jego doprowadził do znacznej poprawy stosunków z Francją, i że uzgodnił z nią sprawy, dotyczące Kolonii i Palatynatu, wreszcie, że otwari drogę do stosunków handlowych z Rosją.

„Manchester Guardian“ sądzi, że zarówno konserwatyści, jak i liberałowie, powstrzymają się od opozycji, aż do czasu w którym rządowe władze wykonawcze

ukonstytuują się ostatecznie dla wykonania podjętych zadań.

NARADA GABINETU ANGIELSKIEGO

PAT. — LONDYN, 11-go lutego. — Powrócił tu dzisiaj po tygodniowym pobycie w rezydencji kanclerskiej premier Macdonald. Natychmiast po powrocie premier zwołał radę gabinetu. Na radzie omawiany był w dalszym ciągu program i redakcja jutrzejszego wystąpienia rządu przed izbą. Wbrew przewidywaniom, exposé rządu nie będzie zawierało jakiegokolwiek szczegółowego opracowanego programu, lecz będzie mieć raczej charakter ogólny, ze względu na to, że pertaktacje rządu z przedstawieliem przemysłu i trade-union w sprawie bezrobocia nie zostały jeszcze definitywnie zakończone.

KONFERENCJA Z AMBASADOREM FRANCUSKIM.

PAT. — LONDYN, 11-go lutego. — Macdonald przyjął ambasadora francuskiego w Londynie St. Aulaire.

Hodgson został mianowany charge d'affaires w Rosji.

Baldwin został obrany jednogłośnie na przywódcę partii konserwatystów.

Przewodniczącym delegacji sowietyckiej do rokowań z rządem angielskim ma być Litwinow.

MAC DONALD U KRÓLA.

PAT. — LONDYN, 11 lutego. — Król przyjął dziś na audiencji premiera Mac Donalda. Według otrzymanych wiadomości, premier rozwinął przed królem wyty

czne polityki nowego rządu na przyszłość jak również plan najbliższych działań gabinetu.

POŻYCZKA ANGIELSKA DLA JAPONJI.

PAT. — LONDYN, 11 lutego. — W kołach finansowych Londynu wzbudza duże zainteresowanie sprawa pożyczki, która ma być zaciągnięta u rządu angielskiego przez Japonję. Pożyczka ta w wysokości 25 milionów funtów szterlingów jest największą operacją finansową, jaką od czasu wojny przeprowadzono na rynku londyńskim. Taką samą sumę zaciągnąć ma Japonja również w Ameryce. Pożyczka oprocentowana będzie w wysokości 6 procent; termin spłaty określono na 30 do 40 lat.

SPRAWY POLITYKI POLSKIEJ.

ZAMÓWIENIA RZĄDOWE DLA PRZEMYSŁU.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje: Komitet ekonomiczny ministrów polecił wszystkim ministerstwom i urzędom państwowym, które dokonywują znaczniejszych zakupów wyrobów przemysłowych, ażeby do dnia 15 bm. opracowały plan zamówień, jakie mają być wydane w granicach budżetu roku bieżącego i aby zakomunikowały ten plan ministerstwu przemysłu i handlu. Ponadto komitet ekonomiczny ministrów poleca ministerstwom, ażeby niezwłocznie przystąpiły do wydawania zamówień dla przemysłu krajowego, stosując się do tego planu.

P. JOFFE W WARSZAWIE.

Warszawski korespondent „Republiki“ telefonuje:

Wczoraj rano przybył do Warszawy znany dyplomata sowiecki, pełnomocnik sowietów w czasie rokowań pokojowych w Rydze, p. Joffe.

Przedstawicielstwo sowieckie wynajęło dla p. Joffe karetkę Pogotowia celem przewiezienia go z dworca do hotelu Rzymskiego, gdyż p. Joffe jest ciężko chory — nie może chodzić.

WITOS I HAMMERLING JADA DO AMERYKI.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje: Jak się dowiadujemy p. Witos wraz z p. Hammerlingem w najbliższym czasie wyjeżdżają do Ameryki.

EXPOSE MIN. ZAMOJSKIEGO.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje: W środę, o godz. 11 rano, na komisji spraw zagranicznych min. Zamojski wygłosił exposé w sprawie stanu naszej polityki zagranicznej.

P. GRABSKI NA KONCERCIE W LONDYNIE.

PAT. — WARSZAWA, 11 lutego. — Dnia 11 b. m. o godz. 9.30 wieczorem przybyli do Polskiej Agencji Telegraficznej p. prezes rady ministrów Władysław Grabski z małżonką, p. minister Moszczeński z małżonką, wojewoda Moskałewski, dyrektorowie departamentu Kautzik i Lechowicz, oraz szereg wyższych urzędników przydzium rady ministrów i ministerstwa skarbu, celem wysłuchania koncertu radjo-telegraficznego na zainstalowanych w P. A. T. aparatach odbiorczych Polskiego towarzystwa radjo-technicznego.

Zebrany gościom wyjaśnienie udzielał dyrektor polsk. tow. radjo-technicznego Heller, oraz dyrektor PAT, p. Górecki. Goście wysłuchali koncertu, nadawanego z Londynu, New-Castle i Abardeen.

UCHWAŁY RADY MINISTRÓW.

PAT. — WARSZAWA, 11 lutego. — W dniu 11 lutego b. r. rada ministrów po wzięciu następujące uchwały:

1) rozporządzenie o organizacji władz administracyjnych II instancji,

2) projekt rozporządzenia Prezydenta Rzplitej w sprawie udzielenia koncesji na budowę i eksploatację miedzymiastowej

Wyrok w sprawie Lednicki contra Wasilewski.

Red. Wasilewski uniewinniony.

Nie przeprowadził on jednak dowodów prawdy co do uczynionych mec. Lednickiemu zarzutów.

Warszawski korespondent „Republiki“ telefonuje:

Wczoraj o godzinie 4-ej po południu w sądzie okręgowym warsz. zapadł wyrok w sprawie Lednicki contra Wasilewski, którego motywy brzmią, jak następuje:

Aczkolwiek red. Wasilewski nie przeprowadził dowodów prawdy co do uczy-

nionych Lednickiemu zarzutów zdrady głównej i chęci ucieczki z kraju, to jednak miał dość podstawy do uważania rozgłoszonych zarzutów za prawdziwe; dopuścił się tego rozgłoszenia w interesie przez się pełnionych obowiązków redaktora gazety. Wobec tego redaktor Wasilewski jest uniewinniony. Koszty sądowe ponosi skarż.

kolę; elektrycznej prywatnej do użytku publicznego, wyłącznie dla ruchu osobowego, z Dąbrowy przez Będzin do Sosnowca i z Będzina do Czeladzi.

3) projekt ustawy w przedmiocie aktów urodzenia dzieci njeznanych rodziców na obszarze b. zaboru rosyjskiego i in.

PODZIEKOWANIE KRÓLA BELGÓW

PAT. — WARSZAWA, 11 lutego. — Prezydent Rzeczypospolitej otrzymał na stępującą depezę od J. Kr. Mości Alberta I, króla Belgów:

„Pośpieszam wyrazić Waszej Ekscelencji moje osobiste uczucie wdzięczności oraz uczucie wdzięczności oficerów za piękne i wysokie odznaczenie

orderem „Virtuti Militari“, które nam wręczył poseł polski. Armja belgijska była głęboko wzruszona tym holdem ze strony zaprzyjaźnionego narodu, któremu, jakoteż i Waszej Ekscelencji zasylam moje najserdeczniejsze życzenie chwały i pomysłności.

(—) Albert.“

ZAKOŃCZENIE STREJKU ZECERÓW W LWOWIE.

PAT. — LWÓW, 11-go lutego. — Strejk zecerów, który wybuchł dziś rano, został zlikwidowany z korzyścią dla zecerów. Zecerzy przystąpili już do pracy.

Międzynarodowa Konferencja rozbrojeniowa.

Prezydent Coolidge odnosi się przychylnie do projektu Mac Donalda.

PAT. — NOWY JORK, 11 lutego. — Jak słychać prezydent Coolidge odnosi się nadal przychylnie do projektu Mac Donalda zwołania międzynarodowej konferencji w sprawie rozbrojeń. Według tych informacji, Stany Zjednoczone wezmą w konferencji udział, o ile zgodzą się na nią wszystkie wielkie państwa i jeżeli przed jej zwołaniem osiągnięte zostanie porozumienie co do głównych zasad programu konferencji.

HENDERSON O POLITYCE ANGLIJI

LONDYN, 11 lutego. — Minister spraw wewnętrznych Henderson oświadczył w mowie wygłoszonej wczoraj iż głęboko wierzy w to, że stosunki angielsko-francuskie ułożą się w krótkim czasie tak, iż będzie można pomyśleć o zwołaniu osobnej konferencji tych dwóch państw z udziałem innych państw europejskich i Stanów Zjednoczonych. Minister wyraził nadzieję, że konferencja taka leży w interesie narodów Europy i ładu ogólnego.

POSTĘPY W EUROPIE.

LONDYN, 11 lutego. — Członek gabinetu Labour Party jako kanclerz księstwa Lancaster, plk. Wedgwood, wygłosił wczoraj w Burslem mowę, w której zaznaczył:

„Jesteśmy zwolennikami postępu, czego dowiedliśmy już stanowiskiem naszym wobec Francji. Nasze stosunki z tym państwem poprawiły się. Dalej dowodem naszego postępu jest to, że rząd dzisiejszy jest oparty o Labour Party, co przyczyni

się do stworzenia podstaw odbudowy Europy. Pierwszym krokiem w tym kierunku jest uznanie sowiecków”.

A STANY ZJEDNOCZONE ZBROJĄ SIĘ...

LONDYN, 11 lutego. — Z Waszyngtonu donoszą, że wydział finansowy senatu przyjął przedłożenie rządowe w sprawie kredytów na marynarkę wojenną i obronę powietrzną państwa. Według projektu tego rząd przeznacza 271 942 867 dolarów na marynarkę oraz 14 559 000 dolarów na obronę powietrzną.

Tendencja socjalistyczna w Grecji.

Program nowego rządu.

PAT. — GRATZ, 11-go lutego. — „Tagespost“ donosi z Aten, że w całej Grecji panuje wielkie wzburzenie z powodu nowych usiłowań umożliwienia królowi powrotu do Grecji. Rząd wzmocnił garnizony w Atenach, a dla utrzymania porządku powołał ochotników. Tenże dziennik donosi, że w razie nowych wypadków w Grecji Anglia i Włochy zachowałyby neutralność.

PAT. — ATENY, 1-go lutego. — Na dzisiejszym posiedzeniu zgromadzenia narodowego rząd Kafandarysa przedstawił program, który jest zresztą prawie identyczny z programem Venizelosa. Również rząd ma przedstawić wniosek, wyjaśniający powody, dla których gabinet uważa za niepożądany powrót obecnej dynastji. Wniosek podkreśla, iż jedynie cały naród jest powołany do oświadczenia się w drodze referendum w kwestji formy rządów.

Za nielegalny wywóz walut.

Stückgold skazany na 2-letnie zamknięcie i 48 miliardów grzywny.

Jego współnicy ponieśli również karę.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje: Wczoraj sąd okręgowy w Warszawie wydał wyrok w sprawie Stückgolda, który zostaje skazany na dwa lata dożywocia poprawy zamieniony na więzienie i 48 miliardów grzywny, z zamiarą w razie niemożności zapłacenia — na dalsze dwa lata domu poprawy i pozbawienie praw, jakoteż zakaz prowadzenia jakiegokolwiek przedsiębiorstwa handlowego na przeciąg 3 lat.

Efiasza Hejmana sąd skazał na 1 rok domu poprawy i 50 milionów grzywny.

Obu skazanym zaliczono areszt prewencyjny.

Wreszcie prokurent Rudolf Wleogórski skazany został na 100 milionów grzywny.

Wszyscy skazani mają ponieść koszty sądowe.

Oskarżeni Andrzej Federowicz oraz Leon Hórowicz zostali umiłowieni. Wniosek obrony o zmianę środka prewencyjnego w stosunku do skazanych sąd odrzucił.

Zaspy śnieżne na kolejach.

Zakopane już odkopane.

PAT. — WARSZAWA, 11 lutego. — W dyrekcji warszawskiej na skutek zasy panja torów kolejowych śniegiem ruch kolejowy jest bardzo utrudniony, a władze kolejowe były nawet zmuszone zamknąć cały szereg linii.

Na szlaku Rudniki—Częstochowa ruch został wczoraj w nocy ponownie zamknięty. Prócz tego, dziś w nocy zamknięto wskutek szalejącej śnieżycy linię Andrzejów—Widzew.

Dzisiaj rano na szlaku Łomża—Sniadowo ugrzązł pociąg osobowy Nr. 744, a ponad to cały szereg pociągów, bądź osobowych bądź towarowych, w ciągu ostatniej nocy ugrzęzło w śniegu na parę godzin.

Pośpieszne pociągi dalekie bieżne przychodzą z znacznym opóźnieniem. W okręgu dyrekcji krakowskiej w dniu wczorajszym przekonano ostatnie zaspy śnieżne na szlaku Chabówka—Zakopane.

Dzisiaj odbywa się próbna jazda do Zakopanego, tak, że w dniu jutrzejszym spodziewane jest otwarcie regularnej komunikacji z Zakopanem. Ruch na razie będzie podjęty tylko w dzień, kursować będzie jedna para pociągów osobowych i jedna para pociągów pośpiesznych.

W dyrekcji katowickiej sytuacja ruchu towarowego i osobowego poprawiła się, dzięki energicznemu zarządzeniom władz kolejowych.

W dyrekcji gdańskiej zaspy śnieżne usunęto, ruch normalny.

W dyrekcji wileńskiej wskutek zasp śnieżnych, ruch utrudniony i odbywa się przy pomocy pługów śnieżnych.

W okręgu dyrekcji radomskiej na skutek gwałtownej śnieżycy zamknięto szereg szlaków kolejowych, na których ugrzęzły w śniegu pociągi osobowe i towarowe.

KONFERENCJA BAŁTYCKA.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje: Dowiadujemy się, ministrowie spraw zagranicznych państw bałtyckich przybywają do Warszawy 7 piątek dnia 15 w godzinach rannych. W dniu tym odbędzie się tylko przywitania i ustaleny ma być porządek dzienny konferencji, która faktycznie rozpocznie się dn. 16-go. W czwartek dnia 14 bm. przybywają do Warszawy: poseł polski w Helsingforsie p. Tytus Filipowicz, poseł w Rydze p. Ladoś i poseł w Rewlu p. Dobrzyński.

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLI PAŃSTWA WEJ.

PAT. — WARSZAWA, 11 lutego. — Rada ministrów w dniu 11 b. m. uchwaliła na zasadzie art. 3 ustawy z dnia 3 czerwca 1923 r. wezwać kontrolę do zbadania pod względem prawnym i rzeczowym systemu uposażenia pracowników oraz kosztów handlowych i administracyjnych w następujących instytucjach kredytowych: w P. K. K. P., P. K. O., Polsk. Bank Kredytowy, Zakład Kredytowy miast małopolskich, Bank Odbudowy, Polsk. Bank Rolny i Centralna Kasa spółek rolnych w Warszawie.

KRÓLOWA RUMUŃSKA W RZYMIE

PAT. — RZYM, 1-go lutego. — Jak donoszą dzienniki, królowa rumuńska z córką przybyła do Rzymu incognito. Królowa złoży wizytę królewskiej parze włoskiej, poczem we środę przez Neapol uda się na Malte.

Tajemnica jaskini miłości lesbijskiej.

Dr. Sadowska contra „Express Poranny“.

Warszawski korespondent „Republiki“ telefonuje:

Wczoraj o godzinie 11-ej rozpoczęła się sprawa prasowa z oskarżenia prywatnego redaktora i wydawcy „Expressu Porannego“ przez dr. med. Sadowską.

W lecie ub. roku „Express Poranny“ zamieścił szereg rewelacyjnych artykułów o dr. Sadowskiej, w mieszkaniu której uprawiane były pewne zбочenia seksualne.

Pani Sadowska zaskarżyła red. Plewińskiego i wydawcę Lewandowskiego do sądu za oszczerstwo i za rozpowszechnianie wiadomości fałszywych wiadomości.

Przewodniczy sędzia Dierżawski, powołał oskarżenie adw. Niedzielski, bronią Ettinger—syn i Perzyński. Na świadków nowołano około 40 osób.

Wezwanej przez dr. Sadowską świadkowie:

prof. Nojszewski, prof. Orzechowski, dr. Pankiewicz, dr. Monsiorski, dr. Stawiński, p. Tworowska, p. Szeiczerowa, p. Franciszek Nowodworski, p. Skulska, p. Leśniowska, p. Rumłowa, p. Łopaciński dr. Wasilewski, p. Wigurzyzna.

Sąd odmówił p. dr. Sadowskiej wezwania świadków: ks. Stanisława Lombirskiego, p. K. Dzierzbickiego, p. Wierzbickiego p. Pfeiffra i prof. Fedorowicza.

Wezwani przez red. Plewińskiego świadkowie:

Sama oskarżycielka p. dr. Sadowska (pod przysięgą), dr. Fafius, dr. Knoff ks. prałat Około-Kulak, p. Kofalczkowska, (znana działaczka na polu ochrony kobiet), nacz. urzędu śledcz. p. Sonnenberg, zast. nacz. urz. śledcz. p. Kurnatowski, nadkom. Szabrański, p. Lucyna Messal, p. Majdrowiczówna, p. Ordonówna, red. Pa ciorkowski, i red. Butkiewicz.

Na początku rozpraw rzecznik oskarżenia złożył wniosek ekscencji p. Sadowskiej, jako świadka wezwanego przez oskarżonych i mającego zeznać pod przysięgą. Sąd okręgowy po naradzie wniosek ten uchylił, natomiast zgodził się przesłuchać d-ra pułk. Nelkena w charakterze rzeczoznawcy.

Świadkowie wszyscy obecni z wyjątkiem p. Lucyny Messal, którą sąd skazał na 50 złotych grzywny.

Rzecznik oskarżycielki zgłosił wniosek odbycia rozpraw przy zamkniętych drzwiach. W odpowiedzi na to obrońca oskarżonych adwokat Ettinger domagał się uchylecia tego wniosku, gdyż sprawa jest zbyt dobrze znana opinii publicznej i niema obawy by świadkowie z wyjątkiem p. Iekarki Sadowskiej mogli składać zeznania drastyczne.

Nowe aresztowania wśród P.P.P.

Z ramienia władz wojskowych, śledztwo w głośnej sprawie PPP prowadzi osobiście prokurator warszawski okręgu sądu p. podpułk. Janczewski.

Do aresztowanym już gen. Macewiczem, w tych dniach aresztowano i osadzono w wojskowym więzieniu śledczym na ulicy Dzikiej por. Mancewicza.

Niezależnie od powyższego cały szereg wyższych i niższych oficerów, po-

dejrzanych o udział w spisku P. P. P., zostało zawieszonych w czynnościach i co do nich prowadzone jest dochodzenie.

Energicznie prowadzone śledztwo zostanie zakończono e w pierwszej połowie marca roku b., poczem sprawa niezwłocznie znajdzie się na wokandyje sądowej.

ZGON POSŁA.

PAT. — KATTOWICE, 11 lutego. — Dzisiaj zmarł po dłuższej chorobie w 34 roku życia Stanisław Piecha, poseł na sejm rzeczypospolitej, wybrany z 39 okręgu. Poseł Piecha był przewodniczącym kartelu wszystkich związków za-

wodowych Z. Z. P. na Górnym Śląsku i sekretarzem związku górników Z. Z. P., a należał do stronnictwa N. P. R. Zmarły odgrywał wybitną rolę w ruchu społecznym i robotniczym.

Komunikat.

Tłumaczenie z hebrajskiego.

Kopja listu do Drozdowskiego.

Szoel-Mojżesz Zyberman
prezylujący rabinatu w Łodzi,
zam. przy ulicy Pańskiej 12.

Środa, 9 stycznia 1924 r.

Do pana Ieka Drozdowskiego.

Dziwi mnie bardzo, że list mój, który Panu dałem wskutek decyzji w sprawie między panem a p. Chęcińskim ogłoszony został w piśmie, co jest postępkami nieczłowiecznymi, gdyż obiecywałem Panu, że list mu potrzebny dla dodania niektórych jeszcze zeznań w sprawie wyroku. Stwierdzam, że zaznaczyłem Panu, iż list mój jest nieważny bez podpisu rabinu p. Józefa Teinera, pan jedyna i na to nie zważał.

Z faktu ogłoszenia tego listu w piśmie, wynika, że chciał Pan skompromitować firmę „Sz. Chęciński“. Zaznaczam również, że suma wymagana od p. Chęcińskiego należy mi się bezwarunkowo i słuszność jest w zupełności po jego stronie.

Podpisał Szoel-Moszek Zylberman.

Ruina włókniarza.

Niedawno na tych łamach domagaliśmy się ustalenia kosztów utrzymania w złocie, aby móc wykazać jakie ofiary ponosi włóknarz, w okresie sanacji. Przyznać trzeba, iż pierwsza próbna analiza, której wyniki przedstawimy poniżej, wpelni odzwierciedla całą ruinę, w jakiej znajduje się obecnie klasa robotnicza włókienniczej Łodzi. Zastrzec się musimy z góry, iż są to jedynie wyniki próbnej pracy opartej na cyfrach przybliżonych. Oczywiście, iż w takich warunkach jest większe prawdopodobieństwo, popełnienia pewnych nieścisłości. Tem nie mniej, kontury wyników ostatecznej analizy wyraźnie się zarysowują.

Na tem miejscu podkreślić należy wielką wartość, jaką posiadają Roczniki i Miesięczniki, wydawane przez Wydział Statystyczny Magistratu m. Łodzi. Dzięki nim przy kompromitującym braku poważniejszych publikacji statystycznych, wydawanych przez przemysł łódzki, można przebrnąć pierwsze przynajmniej zapory na jakie natrafia się przy badaniu skomplikowanych zazwyczaj zagadnień przemysłowych.

Przynajmniej dach nad głową i kawałek chleba winien mieć włóknarz.

Z tej tezy wyszliśmy, badając problem sity nabywce włóknarza. Opieraliśmy się przytem na założeniu, iż w okresie ogólnego przesilenia przemysłowego i gospodarczego, minimum egzystencji, — pod którym rozumiemy konieczność zapewnienia mieszkania, opału, mydła, jedzenia, ubrania i t. zw. potrzeb kulturalnych — nie może być w pełni brane, za podstawę do badania możliwości egzystencji włóknarza. Nie można bowiem zamykać oczu na stosunki faktyczne i nie widzieć tego, iż przez pewien krótki okres przesilenia robotnik nie zarabiający dostatecznie, przede wszystkim ograniczać będzie swoje potrzeby kulturalne, następnie przestanie sprawić sobie odzież i obuwie, a nawet nie będzie je mógł reperować.

To też za krańcową ofiarę poczytywujemy ten stan, twierdząc zarazem, iż gdy robotnik znajduje się w jeszcze gorszym położeniu t. zn. skoro nie dojada, nie może zakupić opału oraz nabyć kawałka mydła, problem robotniczy zapada w zaogniony stan. sprzeczny z interesem nawet skrajnie burżuazyjnego państwa i społeczeństwa.

Tak więc analizując nasz problem, wzięliśmy za podstawę egzystencję włóknarza, który ma dach nad głową ma opał na zgotowanie strawy — przyjętej w normach oznaczonych — przez Główny urząd statystyczny przy ustalaniu kosztów utrzymania — oraz pozwolić sobie może na kawałek mydła.

Ten nasz typowy „szczęśliwiec”, jakkolwiek nie stać go, ani na sprawienie sobie zółwek, nie mówiąc o jakiejś nowej części odzieży, jest jednak przedmiotem zazdrości, swych głodnych i zmarzniętych kolegów.

Przejdźmy do cyfr!

Przedwojenne płace i koszty utrzymania.

Jeśli przyjmiemy, iż minimum robotnika polskiego, jest ujęte w ramach budżetu G. U. S., to musimy przyznać, iż przed wojną poważna większość włóknarzy, nie zarabiała na nie, mimo swej 10-godź. pracy. Jedynie robotnicy w akordzie, lub też wyższe kategorie zarabiali Rb. 1,54.; a w tej cyfrze właśnie wyrażał się dzisiejszy budżet; natomiast okrojony budżet t. zw. „bez odzieży i wydatków kulturalnych” wyrażał się podówczas w sumie o 26,67 proc. niższej, bo Rb. 1,13.

Musimy jednak przyjąć, jako zasadę, iż „ideałem” jest budżet G. U. S. Decydujące znaczenie posiada dla nas ustalenie procentowego stosunku, w jakim pozostawały w nim, poszczególne grupy budżetu.

Wydatki na mieszkanie (Rb. 75 rocznie) stanowiły 13,34 proc.

Wydatki na węgiel i mydło 5,51 proc.

Wydatki na żywność 34,17 proc.

Wydatki na odzież, obuwie i potrzeby kulturalne 46,98 proc.

Musimy się jednak liczyć ze smutną rzeczywistością, iż płace ówczesne zasadniczo pozwalały jedynie na opędzenie wydatków, wedle t. zw. okrojonego budżetu. To też robiono w pierwszym rządzie oszczędności na wydatkach odzieżowych i kulturalnych; na nie pozostawało podówczas 27,8 proc., biorąc za podstawę budżet, wyrażający się w wysokości Rb. 1,13 dziennie.

Budżet teraźniejszy.

Przesunięcia wysokości wydatków poszczególnych grup, jakie nastąpiły obecnie niekorzystnie odbiły się na strukturze budżetu robotniczego.

Postaramy się go odtworzyć: Wydatki na mieszkanie, wynoszą obecnie ok. 14 proc. przedwojennych; zatem ta pozycja wynosząca podówczas 13,34 proc. spadnie do 1,87 proc.

Wydatki na węgiel i mydło wzrosły średnio o 25 proc. (mydło do wysokości 33,5 proc.; można to jednak pominąć gdyż w budżecie odgrywa minimalną rolę, wobec czego przeciętna 25 proc. nie zdeformuje nam obrazu) — tak, iż pozycja ta wyrazi się w 6,88 proc.

Wydatki na żywności wzrosły średnio o 70 proc.; zatem pozycja ta wyniesie 58,09 proc. budżetu.

Kontynuując nasze poprzednie rozumowanie, otrzymamy iż robotnik, który pragnie jedynie mieć dach nad głową, o-

raz jeść w normach ustalonych przez budżet Gł. urz. statystycznego jakoteż mieszkać w cieplej izbie, musi w tym celu wydawać 66,84 proc. budżetu, wyrażającego się Rb. zł. 1,54. Musi wtedy zrezygnować z naprawy obuwia lub też sprawienia sobie odzieży, nie mówiąc o t. zw. „potrzebach kulturalnych”, aby móc w ten sposób bytować winien zarabiać Rb. zł. 1,04, czyli złotych 2,69.

W tym „kryzysowym budżecie” wydatek na żywność dochodzi do 87 proc. zarobku.

Którzy włóknarze jedzą?

Weźmy do ręki nowo wydaną tabelę akordowych płac złotych.

Przedewszystkiem przekonamy się, iż włóknarz zarabiający na pełny budżet Gł. urz. stat. t. zn. Rb. 1,54 czyli zł. 3,99 należy do 22 kategorii płac akordowych, na ogólną ilość 41. Zasadniczym warunkiem możliwości bytowania jest jedna ciągłość pracy, przez cały tydzień. Jaka jest jednak rzeczywistość? — Zaledwie 8,2 proc. ogółu włóknarzy pracuje przez cały tydzień. Zresztą przeciętny robotnik nie może marzyć o tym zarobku, który zbliża się do kategorii tkacza kortowego (obecnie zł. 5,438 przedtem stawka taryfowa M. 43,75).

Dlatego powróćmy do norm typowych. Takim jest akordowo pracujący tkacz bawełniany, zarabiający zł. 3,347 (przedtem M. 27,5).

Aby włóknarz mógł przetrzymać kryzys, odmawiając sobie wszystkiego prócz jedzenia, winien zarabiać tygodniowo (7 razy zł. 2,69) zł. 18,83.

Zatem gdy nasz tkacz pracuje pełny tydzień, zarobi zł. 20,08.

5 dni — zł. 16,74.

4 dni — zł. 13,39.

3 dni — zł. 10,04.

2 dni — zł. 6,69.

Skoro w budżecie tym żywność wyfo- si 87 proc. to włóknarz pracujący. 5 dni musi zredukować swe jadlo o 10 proc.

4 dni — o — 1¼ normalnych porcji. 3 dni — o — 41 proc. koniecznego do życia jadlo, zaczyna się głódzić.

Teraz cyfry wykazują dlaczego propagowaliśmy zwaloryzowanie płac. Byliśmy bowiem przekonani, że są one wystarczające na życie, chroniąc robotnika przed głodem. Głód zaś przynosi redukcja pracy, a nie niepełne płace.

Gdy uwzględnimy podwyżkę 37 proc. która ma być przyznana, to robotnicy pracujący 3 dni, będą sobie mogli pozwolić na jadlo, zredukowane do 3/4 racji, oznaczonych budżetem Głównego urzędu statystycznego. Tem samem, o ile redukcja pracy nie poczyni postępów główna groźba głodu zostaje odsunięta. Głodować będą już robotnicy, pracujący dwa dni, gdyż muszą ograniczyć swe pożywienie do połowy. Oczywiście, iż jeszcze gorzej przedstawia się sprawa pracujących jeden dzień w tygodniu i bezrobotnych, którzy nie zawsze są ujęci statystyką.

W Łodzi głoduje więc obecnie przeszło 28 tysięcy robotników ze swoimi rodzinami, a więc około 85 tysięcy ludzi.

Większość robotników opęda swe potrzeby w ramach „obdartego” budżetu kryzysowego. **Dr. Leszek Kirkien**

Polityka wolnego miasta Gdańska.

O ZMIANĘ KONSTITUCJI GDAN. SKIEJ.

A. W. — GDANŃSK, 11 lutego. — Ostanie, zarówno nacjonalisci, jak i socjaliści zaczęli występować z projektami zmian konstytucji wolnego miasta Gdańska. Nacjonalisci domagają się zmniejszenia liczby posłów ze 120 do 60. Wysunięto także zadanie zmniejszenia liczby senatorów po zaparlametarnych. Socjal-demokraci nie chcą uznać podziału senatorów na parlamentarnych i urzędników, a domagają się utrzymania tylko senatorów parlamentarnych. „Danziger Rundschau”, w związku z tem zwraca uwagę, że wszystkie te wnioski nie liczą się z okolicznością, że zmiana w konstytucji może być przeprowadzona

jedynie za zgodą Ligi narodów. Dopóki niema pewności, że Liga zgodzi się z projektami zmian, nie należy podejmować akcji, skazanej na bezowocność i kompromitację.

SŁABA SYTUACJA SENATU GDAN. SKIEGO.

AW. — GDANŃSK, 11-go lutego. — Wychodząca tutaj jako tygodnik „Danziger Rundschau”, omawiając dyskusję w sejmie nad deklaracją senatu, dochodzi do wniosku, że pozycja senatu, jak wynika z dyskusji, jest o wiele słabsza, jak to można było pierwotnie przypuszczać. Senat może mieć tylko poparcie

ze strony nacjonalistów i centrum. Dwie pozostałe grupy, którym senat zawdzięcza swe istnienie, mianowicie: niemiecka gdańska partja ludowa i „Deutsche Soziale Partei”, uzależniły swe poparcie szeregami zastrzeżeń.

UKŁADY POLSKO-GDAŃSKIE.

AW. — GDANŃSK, 11-go lutego. — Układy polsko-gdańskie w sprawie siedziby rządowej dyrekcji kolejowej gdańskiej, które uoczyły się pomiędzy 7 a 10 lutym, nie doprowadziły do pozytywnych rezultatów, gdyż obie strony zwróciły się do swych rządów po dalsze instrukcje.

Pożyczka kolejowa.

PAT komunikuje:

Na mocy rozporządzenia ministra skarbu, wydanego w porozumieniu z ministerstwem kolei żelaznych, przy zakupie pierwszej 10-procentowej pożyczki kolejowej będą przyjmowane jako wpłata, do wysokości 50 procent nabytych obligacji kolejowych, obligacje 8-procentowej państwowej pożyczki z roku 1922, według wartości imiennej odcinka złotowego z doliczeniem wartości bieżącej kuponu złotowego. Wartość odcinka markowego i bieżącego kuponu markowego będzie wypłacana w gotówce. W ten sposób posiada-

cze obligacji pożyczki złotej będą mogli zamienić je na pożyczkę kolejową, oprocentowaną na 11 procent przyczem trzeba zaznaczyć, że frank szwajcarski, na którym jest oparta pożyczka złota z roku 1922, będzie po kursie nominalnym przyjęty za franka złotego w nowej pożyczce.

Powyższe rozporządzenie posiada ustep, że przy spłacie kapitału i odsetek za podstawę bierze się kurs franka złotego, nawet wówczas, gdy zostaną wypuszczone bilety złote. W ten sposób pożyczka kolejowa zabezpieczona jest od wszelkich wahań walutowych.

TRAKTAT HANDLOWY Z HOLANDJĄ

PAT. — WARSZAWA, 11 lutego. — Dnia 9 b. m. rozpoczęły się w ministerstwie przemysłu i handlu pod przewodnictwem p. ministra przemysłu i handlu Kiedronia pertraktacje w sprawie traktatu handlowego pomiędzy Polską a Holandją. W pertraktacjach tych biorą udział ze strony rządu holenderskiego baron von Asbeck, poseł holenderski w Warszawie

i dr. H. T. van Son, sekretarz legacji polskiej w holenderskiego. Z ramienia rządu polskiego minister przemysłu i handlu Kiedron, nacelnik wydziału w ministerstwie spraw zagranicznych pp. Łoś i Julian Makowski, nacelnik wydziału dla handlu zagranicznego w min. przem. i handlu p. Węclawowicz, st. referent min. spraw zagranicznych Tomczewski.

GROŻBA STREJKU W ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIEM.

Od posłów sejmowych, przybyłych z Zagłębia Dąbrowskiego dowiadujemy się że sytuacja w przemyśle węglowym jest w dalszym ciągu bardzo poważna.

Na konferencji przemysłowców węglowych z przedstawicielami związku zawodowego górników, ci ostatni zażądali w płacenia im wykazanego przez urząd statystyczny w Sosnowcu 20-procentowego dodatku za drugą połowę stycznia. Przemysłowcy żądanie to odrzucili, tłumacząc się tem, iż obniżyli w tych dniach cenę węgla o 10 proc. Wysunęli natomiast w odpowiedzi żądanie aby robotnicy obniżyli również w tym stosunku swoje dotychczasowe płace.

Ponieważ przedstawiciele górników o o czem już donosiliśmy — zrezygnowali z wypłacenia im dodatku drożyznianego przeto kategorycznie odrzucili myśl o dalszym obniżeniu ich plac.

Na tem tle spodziewany jest nieuchronnie konflikt. Według posiadanych przez nas informacji, miarodajni przedstawiciele sfer robotniczych w Zagłębiu interwenjowali u ministra skarbu oraz u ministra przemysłu i handlu.

Nad czym obradować będzie w czwartek rada miejska.

Najbliższe (6 II sesji) posiedzenie rady miejskiej, odbędzie się w czwartek, dnia 14 b. m. o godz. 7 i pół wiecz. punktualnie w sali posiedzeń Rady (Pomorska 16).

Budżet miejski. W sobotę ubiegłą odbyło się pierwsze posiedzenie magistratu, poświęcone wyłącznie sprawom budżetowym. Na posiedzeniu tem rozpatrzony został i uzgodniony budżet wydziału prezydalnego.

Przedszkole miejskie. W związku z zamierzonym otwarciem przez magistrat ochrony-przedszkola miejskiego, wydział gospodarczy zakupił dla przedszkola umeblowanie na sumę 322 franków złotych. Dzięki nabyciu niezbędnych mebli, przedszkole będzie mogło być uruchomione już w najbliższej przyszłości.

Oświetlenie parku im. H. Sienkiewicza Z inicjatywy wydziału gospodarczego magistrat zawarł umowę z biurem technicznym A. Lejzerowicz na urządzenie instalacji oświetlenia elektrycznego w parku

im. Sienkiewicza. Kosztorys robót opiewa na sumę 4.962.910.000 mkp. Roboty mają być wykonane w ciągu 6 tygodni od chwili rozpoczęcia, rozpoczęcie zaś w 8 dni po otrzymaniu zaliczki. Za każdy dzień opóźnienia w ukończeniu robót instalacyjnych firma A. Lejzerowicz zobowiązuje się płacić 5 proc. sumy kosztorysowi. W myśl § 5 umowy magistrat zastrzegł sobie prawo kontrolowania robót przez upoważnionych do tego urzędników miejskich.

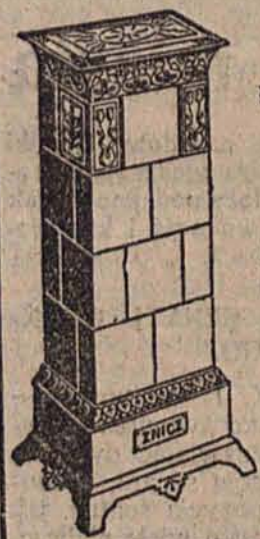
Tym sposobem sprawa oświetlenia parku im. Sienkiewicza zostanie wkrótce pomyślnie załatwiona.

Posiedzenie komisji radzieckich. W środę, dnia 13 b. m. odbędzie się w lokalu rady miejskiej posiedzenie komisji radzieckich: do spraw ogólnych i skarbowo-budżetowej. Posiedzenie komisji do spraw ogólnych wyznaczone zostało na godz. 7 — skarbowo-budżetowe — na godz. 7 i pół wiecz.

wykonanych utworów Chopina i Liszta oraz potraktowaniem partii fortepianowej w pieśniach Karola Szymanowskiego do żywych, (acz może zaniedbanych czy lekceważonych nieco), waleńców pianistycznych.

Dnia 9 b. m. odbył się w Filharmonii poranek, muzyce orientalnej poświęcony. Orkiestra choć w zmniejszonym komplecie, pod sroczystą jak zwykle dyrykcją p. Br. Szulca wykonała „Szkice kaukaskie” Ippolitowe — Iwanowa oraz część II „Szehererady” Rimskija-Korsakowa. Kilka pieśni (Negara, Rutkowski-go i Niewiadomskiego) odtworzyła p. Ruth-Renee z dużą siłą wyrazu uczuciowego i doskonałą umiejętnością wokalną. Poprzedziła koncert zwięzłe i jasno ujęta, z zapalem artystycznym wypowiedziana prelekcja Henryka Zimera.

L. P.

Dla mieszkań i biur.

PIECYKI 544
PRZENOŚNE
SZAMOTOWE„ZNICZ”
Wodna 12, tel. 5-22Maximum ciepła
przy
minimum opału.

Na miejscu kuchenki

CZYTAJCIE
„EXPRESS WIECZORNY”

Z muzyki.

Niedzielnny koncert popołudniowy.

Kto w śpiewie szuka urzeczywistnienia ideałów poetyckich i muzycznych zarazem, a w zupełnych zespoleniu tych pierwiastków znaleźć potrafi urzeczywistnienie ideałów sztuki wogóle, dla tego śpiew p. St. Korwin-Szymanowskiej będzie zawsze źródłem najczystszych i najtymniejszych przeżyć artystycznych. Znakomita ta pieśniarka łączy w sobie kunszt wokalny, poparty umiejętnym i starannym wyszkoleniem, z wrodzoną muzykalnością i intencją artystyczną, zdolną do wyczuwania indywidualnego stylu czy charakteru w traktowaniu odtwarzanego dzieła. Trudno o lepszą interpretację pieśni Szuberta („Małgorzata przy kołowrotku”), a zwłaszcza Szymanowskiego „O Allah!” i „O, ma ukochana!” (z cyklu „Pieśni Mezzmana Szalonego”), gdzie utalentowany, poetycki i wyraz głębokiej i mistycznej powagi religijnej oddany został przepięknie w swej prawdziwie realistycznej i nastroju.

U artystki, dla której głos nie jest instrumentem samym dla siebie, arja kołowrotowa nigdy nie będzie odpowiednią. To też aria z op. „Los na loterii” Isomard'a, dobrze w stylu pojęta, pod względem koloratury zawiódła. Nieuzasadnionym też wydał nam się, w układzie programu przeskok od pieśni ludowej do arji z Toski.

Wszystkie zasoby swego potężnego, pełnego napięcia dramatycznego głosu roztoczył p. Gruszczyński w szeregu arji operowych. Omówienie jest zbyt ogólne, gdyż repertuar ten (niestety, ciągle ten sam) słyszeliśmy już w wykonaniu p. Gruszczyńskiego wielokrotnie.

Triumfy p. Szymanowskiej i p. Gruszczyńskiego dzielił z nimi pp. Feliks Szymanowski i dyr. Ryder, obaj znakomici w pełnym umiaru akompanjemencie. P. Szymanowski nadto dowiódł szeregiem

M. NADIR.

Dzień.

Rozciągnął się jak długi, (zupełnie tak samo, jak ja) niema nic do roboty (zupełnie tak samo, jak ja) kręci się bez celu obok mego łóżka i zieceewa, zieceewa, zieceewaaa (zupełnie tak samo, jak ja).

Nie budź mnie ukochana...

Nikt nie ukradnie dnia, będzie się tułał po miastach i wsiach tak długo, aż mu się znudzi, wtedy wróci do domu spać (tak samo, jak ja!).

Będzie przysięgał na wszystko, co mu jeszcze jest święte, że nigdy już nie wróci na kulę ziemską, ale zmieni swe zdanie (tak samo, jak ja!) i nazajutrz znowu wygramoli się z poza chmur zaspany, zgorzkniały i znowu rozwinie się po smutnych kawiarniach (zupełnie tak samo, jak ja!).

A wieczorem zły i zmęczony z rozgorączkowaną głową, czerwoną od ognia, rzuci się w przepaść za górami i lasami, przybity i wyczerpany (tak samo, jak ja!).

I znowu będzie przysięgał, że już nigdy nie wróci.

I znowu zlituje się nad nocą, która nie ma własnego dachu nad głową (tak samo, jak ja!) i znowu rozwinie się po ogrodach stołecznych i śmietnikach (tak samo, jak ja!) i znowu pójdzie spać zbity, złamany, zniechęcony do dalszego życia (zupełnie tak samo, jak ja!).

Dzień! Dzień!... Wnieść mi złote promienie dnia do pokoju, ukochana!... Napelnij oczy gorącym dniem i rozlej mi całe kubły dnia, jak deszcz!

Napelnij serce złotym słońcem i przynieś mi do pokoju.

Nie jestem tancerzem, który podryguje w takt muzyki dnia.

Nie jestem służalcem wielebnego poranka ani diakonem błękitno-liljowego wieczoru.

Dzień! Dzień! Codziennie dzień, i dzień, i dzień!

Już mi się przejadły!

Droga moja, wyjdź na pole i powiedz dalekiej dali, już nie potrzebne mi są jej dnie i noce, mogę się bez

Rozszerzenie kredytów dyskontowych.

Weksle markowe będą jeszcze przyjmowane przez P. K. K. P. do końca marca.

Warsz. kor. „Republiki” telefonuje: Onegdaj odbyło się pierwsze posiedzenie rady nadzorczej PKKP w obecności członków naczelnej dyrekcji P. K. K. P. oraz wice-ministra skarbu p. Klarnera.

Na posiedzeniu tem rozważano działalność kredytową tej instytucji, która powinna już być przystosowana do przyszłej działalności Banku polskiego.

Ze względu na wyjątkowo trudne warunki gospodarcze, kredytów towarowych postanowiono narazie nie przerywać jednakże istnieć będzie dążność do ich zmniejszenia; natomiast niema przeszkód do rozszerzenia kredytów dyskontowych, oczywiście w umiarkowanym stopniu.

Wobec radykalnie zmieniionych stóp sunków walutowych postanowiono wystąpić do p. ministra skarbu o zmianę rozporządzenia rady ministrów z dnia 21 stycznia w tym kierunku, aby przyjmowanie weksli markowych do dyskonta przez PKKP mogło się jeszcze odbywać w przeciągu marca.

O ile rada ministrów przychyli się do tego wniosku, nastąpi wówczas redukcja stopy dyskontowej od weksli markowych, która dźlś wobec stabilizacji marky jest nadmiernie wysoka.

Stopę dyskontową od weksli złotych rada nadzorcza oznaczyła na 12 proc., zaś stopę procentową od pożyczek towarowych złotych i otwartego kredytu na 16 proc.

Zapisy na akcje Banku Polskiego.

Przeszło 1,000 akcjonariuszów — 11,000 zapisanych akcji.

Warszawski korespondent „Republiki” telefonuje:

Zapisy na akcje Banku Polskiego przy bierają coraz szersze rozmiary: opłaciły lub zadeklarowały większe ilości akcji instytucje następujące: Akcyjny Bank Hi poteczny we Lwowie, Bank Ziemiański, Bank Zjednoczonych Ziem Polskich, Dom bankowy D. M. Szereszewski — po 1,000 akcji, Związek Ubezpieczeniowy Przemysłowców Polskich — 125 akcji.

Przeważają ciągle drobne zapisy inteligencji, w wysokim stopniu pożądamy dla listy akcjonariuszy Banku, jakkolwiek zapisują się i firmy handlowe i przemysłowe; między innymi zapisali się: Franciszek Fuchs i Synowie z Warszawy, Wiktor Chajes ze Lwowa, Bank Ludowy z Królewskiej Huty itd. — Z osób prywatnych, które w ostatnich dniach subskrybowały akcje Banku Polskiego, zanotowaliśmy reagenta Borkowskiego, Rr. Czesława Stankiewicza i in.

P. A. T. komunikuje: Zapisy na akcje Banku Polskiego napływają już do centrali P. K. K. P. ze wszystkich prowincjonalnych oddziałów

tej instytucji. Wykazują one, że podobnie jak w Warszawie, tak i na prowincji zainteresowanie Bankiem Polskim jest we wszystkich warstwach społeczeństwa bardzo wielkie.

Poza akcjami opłaconymi całkowicie przy zapisie, zgłaszane są do komitetu organizacyjnego liczne deklaracje, na które wpłata dokonana będzie później. Jest rzeczą pożądaną, aby instytucje i osoby zamierzające zapisać się na większą ilość akcji, i gromadzące na ten cel fundusze, komunikowały komitetowi organizacyjnemu ilość akcji, którą zamierzają subskrybować. Ułatwi to komitetowi orientację co do ilości zapisów. Lista instytucji bankowych, upoważnionych do przyjmowania zapisów wna akcje Banku Polskiego ogłoszona zostanie w najbliższym numerze „Monitora Polskiego”.

Liczba akcjonariuszów Banku Polskiego przekroczyła już 1,000 osób, a ilość zapisanych akcji 11,000 sztuk. Na liście zapisów zapisało się jeszcze przeszło 150,000 akcjonariuszów. Przeważają ciągle drobne zapisy inteligencji, w wysokim stopniu pożądamy dla listy akcjonariuszów Banku jakkolwiek zapisują się również finanse, handel i przemysł.

61 **Oficjalna Ceduła Giełdy Warszawskiej**
akcyjnej i dewizowej jest do nabycia
w **Polskiej Agencji Telegraficznej**

Konstantynowska 29 I piętro.

Telefony 111 i 1524. — — Codziennie od 1—3 po poł.

W godzinach rannych wszystkie notowania giełd światowych i giełd bawełnianych.

Matka-Ziemia.

Nie mój temat, ale nie szkodzi. Troszkę powagi! Patrzymy na wszystko z neutralnego punktu widzenia.

Długo myślałem nad obecnym porządkiem świata — i złość mi porwała.

Matka-ziemia nasza zbrzydła jest krwią serdeczną, jak porznięta świnią.

Zbyt dużo krwi chłopcze stara matko ziemia — coraz tłściejsza, coraz więcej czerwone są jej policzki.

A ona nie otwiera przepaścistej pasz czy i nie polyka wszystkich odrzu.

Stara już jest nasza matka-ziemia. Stara i taka słaba...

Kazano jej brać krwawe kąpiele. T ma jej dodać sił. Więc kąpie się we krwi nasza matka-ziemia.

Nie czyn tego dla siebie, ratuje zdrowie, by żyć dla swych dzieci — dla nas — dla ludzi!

Żebyśmy mieli zdrową matkę. Ty przeklęta matko-ziemio.

Tyl...

Tłum. B. F.

Wiadomości bieżące.

LUTY

12

WTOREK

Dziś: Eula'ji P.
Jutro: Jana i Dobrosł.
—
Wschód słońca o g. 7.01
Zachód o g. 4.40
Wsch. księżycy o g. 9.53 p.
Zachód o g. 11.54 r.
Długość dnia 9.30
Przybyło dnia g. 1.56

POSIEDZENIE KOMISJI NOTYFIKACYJNEJ.

Wbrew podanej w dziennikach wczorajszych informacji biura informacji prasowych. B. L. P. posiedzenie komisji notyfikacyjnej w wydziale statystycznym magistratu odbędzie się nie w piątek lecz w sobotę o godz. 11 przed południem.

INSPEKCJA POWIATU ŁÓDZKIEGO

W dniu dzisiejszym wyjeżdża p. Zygmunt Wróblewski, komendant okręgowej pol. państw. na inspekcję powiatu.

Inspekcja, która potrwa cały tydzień obejmie wszystkie prawie placówki powiatowe. (p)

ZMIANA TARYFY POCZTOWEJ.

Jak nas informuje dyrekcja urzędu pocztowego, opracowuje się obecnie nowe stawki pocztowe zależne od zmiany kursu franka szwajcarskiego w dniu 10 bm.

Zmianie ulegną tylko większe stawki, zaś mniejsze, jak opłaty za listy pozostaną bez zmiany. b.

POPYT NA BONY PODATKOWE.

Warszawski korespondent „Republiki” telefonuje:

O stałym wzroście popytu na bony podatkowe świadczą następujące dane uzyskane z Centrali P. K. K. P. w Warszawie.

W dniu 6 b. m. oddział główny sprzedał bonów podatkowych na sumę 44.600 franków szwajcarskich,

w dniu 7 t. j. w czwartek na 55.500 franków szw.,

w dniu 8 t. j. w piątek na 96.935 fr. szwajcarskich,

w dniu 9 t. j. w sobotę na 138.045 fr. szwajc., przyczem zaznaczyć należy, że w dzień ten sprzedaż bonów podatkowych odbywa się zawsze tylko do godz. 12-ej w południe.

ZAWIEJE NA KOLEJKACH DOJAZDOWYCH.

W dniu wczorajszym z powodu silnego wiatru i zawieruchy na linii Zgierz-Ozorków szyny kolejki zostały zupełnie zawilane, co przyczyniło się do kilkogodzinnego opóźnienia pociągu.

To samo miało miejsce na linii Ruda-Tuszyn.

Wielka liczba pasażerów która w dniu wczorajszym udała się do Zgierza z zamiarem jechania do Ozorkowa, powróciła do Łodzi, rezygnując z podróży. b.

ZJAZD PŁATNIKÓW PODATKU MAJĄTKOWEGO.

Na sobotę, dnia 16 b. m. starostwo łódzkie zaprosiło wszystkich większych płatników podatku majątkowego na zjazd w celu omówienia wypłaty drugiej raty tegoż podatku.

Zjazd odbędzie się w sali rady miejskiej i tylko w razie przyjazdu do Łodzi marszałka Rataja — w sali sejmiku powiatowego łódzkiego. Na zjeździe uczestniczyć będzie delegat izby skarbowej, który udzielać będzie płatnikom szczegółowych informacji w tej sprawie. b.

MIEŚO STANIAŁO.

W dniu wczorajszym odbyło się w oddziale walki z lichwą przy komisariacie rządu konferencja z rzeźnikami w sprawie zniżki cen na mięso, tłuszcze wyrob. Stwierdzono, że podaż była, cielęta i wieprzys jest tak wielka i z powodu konkurencji ceny kształtowały się wspaniałnie.

Postanowiono już od dnia dzisiejszego sprzedawać wieprzowinę po 3 miliony mk., schab — 3 miliony 600 tys. słoninę — 4.400 tys. i cielęciny 3 miliony 400 tys., czyli wszystkie te produkty o 400 tys. mniej, niż dotychczas. b.

MIEJSKIE WIECZORNE KURSY DOKSZTAŁCAJĄCE.

Według danych, posiadanych prac wydział oświaty i kultury w grudniu r. ub. na wieczorne kursy dokształcające uczęszczało 1624 słuchaczy (1172 mężczyźni i 452 kobiety). W miesiącu poprzednim, t. j. w listopadzie — uczęszczało na wieczorne kursy dokształcające 1771 osoby. Spadek frekwencji w grudniu (około 8 procent) tłumaczy się bezrobociem i wyjazdem wielu osób z Łodzi. Według wieku w grudniu było słuchaczy rocznik 1908-9 — 7, w wieku od 16 do 18 lat — 166, od 18 do 21 — 987, od 21 do 30 — 382 oraz starszych — 82. W tem było 1153 katolików, 380 ewangelików, 7 prawosławnych, 6 baptystów i 78 żydów. Według zawodów liczone: 696 słuchaczy robotników, 405 rzemieślników, 170 praktykantów, 79 biuralistów, 56 służby oraz bez określonego zawodu — 218.

0 DALSZA DZIERŻAWĘ SZPITALA PRZY UL. DREWNOWSKIEJ.

Z uwagi na to, że szpital przy ulicy DREWNOWSKIEJ 75 jest jedynym miejskim szpitalem dla chorych chirurgicznych, na 140 łóżek etatowych oraz że magistrat m. Łodzi, dzierżawiąc budynek ten od roku 1916, dokonał w nim całego szeregu inwestycji i urządzeń leczniczych, a ponadto — że magistrat, stożownie do ustawy z dnia 19 lipca 1919 roku, zobowiązany jest do zapewnienia chorym należytej opieki lekarskiej, — delegacja wydziału zdrowotności publicznej, uznając potrzebę kontynuowania lecznictwa w szpitalu przy ulicy DREWNOWSKIEJ 75, postanowiła, na wniosek komisji gospodarczej:

1) zwrócić się do wydziału gospodarczego o bezzwzględnie nawiązanie pertraktacji z akc. tow. I. K. Poznańskie go, w przedmiocie ustalenia czynszu kormiernego na rok 1924, oraz przedłużenia kontraktu na dalsze 2 lata;

2) prosić wydział gospodarczy, ażeby udział w pertraktacjach z tow. akc. I. K. Poznańskie go przyjmował również p. A. Joel — przewodniczący wydziału zdrowotności publicznej.

Spółdzielnia mieszkaniowa pracowników kolejowych. We środę po południu odbędzie się ogólne zebranie członków spółdzielczego stowarzyszenia mieszkaniowego pracowników kolejowych na którym uzupełniona zostanie rada nadzorcza, zarząd i komisja rewizyjna stowarzyszenia. (b)

Park Sienkiewicza będzie oświetlony jak się dowiadujemy, magistrat postanowił przeprowadzić instalację elektryczną w parku Sienkiewicza.

Koszta instalacji wynoszą 5 milionów mk. (b)

Teatr, muzyka i sztuka.

TEATR POPULARNY.

Dziś, we wtorek, 12 bm. o godz. 8.15 wieczorem widowisko na rzecz Domu aktora polskiego „Dwie sieroty” melodramat w 7 odsłonach.

„DZIEŃ AKTORA”.

Dziś w teatrze miejskim „Cyd” Cornelli na dochód domu aktora polskiego.

W godzinach popołudniowych między 6—7 ma kabaret lotny artystów teatru miejskiego w cukierniach Trzemeskiego, Grand Hotelu, Louvre, Gostomskiego, a w godzinach między 11—12ta w restauracjach Grand Hotelu, Teatralnej, Tivoli i Louvrze.

ŁÓDZKA ORKIESTRA FILHARMONICZNA.

XX wielki koncert abonamentowy odbędzie się we wtorek, dnia 12 b. m. pod dyrekcją świetnego kapelmistrza, generalnego dyrektora muzycznego, Roberta Manzera, który wprowadzi imponującą symfonię E-moll Rachmaninowa. Jako solista wystąpi wybitny pianista polski, Józef Smidowicz, który odegra z tow. orkiestry koncert D-moll Rubinsteina.

Pozostałe bilet — w Filharmonji kasa nr. 2 (11—2 i 4—7).

ODEON

Dziś wielka premiera!

Dziś wielka premiera!

„Ostatni występ linoskoczki”

Sensacyjny dramat cyrkowy w 6 aktach.

W roli głównej: **Małgorzata Szlegel**, odtwórczyni **Hanusi Hauptmanna**.

Początek przedstawień o godz. 5-ej p.p.

721

Nowy cennik wyrobów tytoniowych, obowiązujący w bieżącym tygodniu.

Oo dnis do dnia 17 bm. włącznie obowiązywać będzie poniższy cennik wyrobów tytoniowych oparty na relacji 1 fr. złoty — 1.800.000 mk.

1) Dla wyrobów fabryk rządowych: Cygara za 1 sztukę: Luksusowe Havana 648,000, luks. Belweder 540 tys., Wawel 468 tys. Brytania 414 tys. Trabuko 378 tys. Kuba 306 tys. Portorico 216 tys. Mieszane zagraniczne 198 tys. Cigarillos 162 tys. mk.

Tytonie do papierosów za 100 gr.: Kir 9 milionów, Ksantu 8,100,000, Najprzedniejszy sultański 7,200,000, Najprzedni Macedoński 6,300,000.

Papierosy za 1 sztukę: Sfinks 144 tys. Dames 126 tys. Kalif 108 tys. Egipskie 81 tys. Klub Medium 63 tys. Sejmowe, Damskie, Prezydent 63 tys. Pogoń, Sport, Warszawskie 54 tys. Fa-

rys 36 tys. Wisła 32 tys. Wanda, Yankee 27 tys. Cow-boy 27 tys. mk.

Cygara za sztukę: Luksusowy A — 720 tys. Luksusowy B 558 tys. Najprzedniejszy A 450 tys. Najprzedniejszy B 330 tys. Przedni A 234 tys. Przedni B 198 tys. Średni A 180 tys. mk.

Tytonie krajane za 100 gr. Luksusowy 7,200,000. Najprzedni. 6,300,000. Przedni 5 milionów 40 tys. Średni A 3 miliony, Średni B fajkowy 1,800,000. Średni C fajkowy 1,260,000 mk.

Papierosy za 1 sztukę: Luksusowy A bez ustnika 108 tys. z ustnikiem 90 tys. Luksusowy B bez ustnika 81 tys. z ustnikiem 72 tys. Najprzedniejszy A — 63, tys. Najprzedniejszy B 54 tys. Przedni A 45 tys. Przedni B 36 tys. Średni A 28 tys. mk.

Jak potrąca się podatek dochodowy od uposażeń służbowych.

Wyjaśnienie łódzkiej izby skarbowej.

Doszło do wiadomości izby skarbowej że niektóre zakłady przemysłowe potrącają podatek dochodowy od uposażeń swych pracowników nie według obowiązującej stopy procentowej, a mianowicie przy wypłacie w ciągu miesiąca dodatku drożyznianego, od którego przypada podatek według skali wyższej, stosują tę wyższą skalę do wynagrodzenia wypłacanego przedtem i żądają dopłaty do już potrąconego według skali niższej podatku, co wywołuje zażalenia ze strony pracowników

Firmy mają postępować w następujący sposób:

Jeżeli pracownikowi wypłacono na 1 stycznia 500.000.000 mk., to kwota ta obliczona w stosunku rocznym wynosi 500.000.000 pomnożone przez 12 = 6 miliardów mk.

Od tego stopa podatkowa wynosi 1.4 proc.

Tymczasowemu pracownikowi wypłaća się w ciągu miesiąca stycznia dalsze dodatkowe wynagrodzenie (np. dodatek drożyzniany) 100 milionów. To wynagrodzenia wraz z poprzednim wynosi 600 milionów mk. a w stosunku rocznym (600.000.000 pomnożone przez 12) wynosi 7.200.000.000 mk.

Od tego stopa procentowa wypada 1.7 procent.

Otóż niektóre firmy obliczają podatek od całych 600 milionów mk. według stopy 1.7 proc. i pobierają dopłatę do potrąconego już podatku od 500 milionów mk. pobranego pierwotnie według stopy 1.4 procent.

Postępowanie więc to jest w tym kierunku niewłaściwe, że stopę 1.7 proc. należy zastosować tylko do owych dodatków wypłaconych 100 milionów mk. podczas gdy od pierwotnie wypłaconych 500 milionów mk. pozostać ma stopa 1.4 proc. czyli, że pierwotnie wymierzony podatek według stopy niższej w tym wypadku

1.4 proc. pozostać ma bez zmiany.

Zaliczanie zaś wszelkich dodatkowych wynagrodzeń w ciągu tego samego miesiąca z poprzednimi wypłatami w ciągu tego miesiąca i wyprowadzenie stosunku rocznego, ma jedynie za cel wyszulić, w skali odpowiedniego procentu, który zastosowany być winien do ostatniej wypłaty.

Dla uniknięcia wszelkiej wątpliwości podaje się następujący przykład obliczenia podatku:

Pracownikowi wypłacono w dniu 1 stycznia stałe wynagrodzenie miesięczne w kwocie 7 milionów. mk.

W dniu 16 stycznia 1924 r. wypłaća się temuż pracownikowi dodatek drożyzniany w kwocie 100.000.000 mk.

Celem obliczenia stopy procentowej od tego dodatkowego wynagrodzenia przyjmuje się: wypłacono w dniu 1 stycznia 500.000 mk. — dodatkowo wypłacono 16 stycznia 100.000.000 pomnożone przez 12 = 7.200.000.000 mk., od której to sumy przypada stopa procentowa 1.7 proc., należy więc według tej skali od wypłaconych dodatkowo 100.000.000 mk. potrącić podatku 1.700.000 mk. (p)

NAJWIEKSZE ZBIORNIKI NAFTY NA ŚWIECIE.

Rząd holenderski przystąpił do budowy olbrzymich zbiorników nafty na wyspie Curacao (Antylle). Będą się one składały z dwumastu cystern, pojemności 13,000 miedziastu sześciennych każdy. Płyty metalowe, które mają być użyte do tej konstrukcji, są grubości 25 mm. i ważą po półtonie 18 metrop.

CZYTAJCIE

„EXPRESS WIECZORNY”

Dzieje tragedji bezrobocia w łódzkim przemyśle włókienniczym.

Przemysł łódzki przeżywa obecnie ciężki kryzys, który pociągnął za sobą bezrobocie, które przybiera tak poważne rozmiary, że liczba bezrobotnych sięga przeszło 20 tysięcy osób.

Rok 1923 zaczął się dobrą wróżką dla Łodzi. Przemysł zaczął intensywniej pracować, w niektórych fabrykach uruchomiono dwie zmiany, niektóre zaś rozszerzono.

Specjalnie rozwijać się zaczął przemysł bawełniany, co spowodowało zapotrzebowanie robotników tkaczy, których w pierwszej połowie stycznia dał się odczuć pewien brak.

Zaczęto przyjmować robotników niewykwalifikowanych, którzy po dwutygodniowej praktyce mogliby pracować. To też liczba bezrobotnych zaczęła się zmniejszać i w miesiącu styczniu wynosiła 6.500 osób, w tem 3.500 rob. niewykwalifikowanych.

Zdawało się, iż kwestja zlikwidowania bezrobocia, jest kwestją krótkiego czasu. Przewidywania jednak nie sprawdziły się. Chaos walutowy, który powstał i pociągnął za sobą w przemyśle brak gotówki obrotowej, już wytworzył stagnację.

Fabryki zaczęły redukować pracę, a mniejsze stanęły.

Taki stan rzeczy pociągnął za sobą zwiększenie liczby bezrobotnych, która w miesiącu lutym wynosiła 8.500 osób, w tem 4 tysiące robotników niewykwalifikowanych.

W marcu sytuacja w przemyśle się nie zmieniła, zastój trwał dalej, jednak liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 600 robotników.

To nieznaczne zmniejszenie się liczby bezrobotnych spowodowane było uruchomieniem robót budowlanych.

W kwietniu z powodu dalszej redukcji pracy w fabrykach już nie tylko zmian, ale i dni w tygodniu, oraz likwidacji kilku mniejszych przedsiębiorstw, liczba bezrobotnych wzrosła do 9 tysięcy, w tem 4.900 rob. niewykwalifikowanych.

W maju sytuacja zaczęła się poprawiać: po 3 miesięcznej niemocy zaczął się przemysł ruszać, rozpoczęły się roboty ziemne i w okolicy roboty drogowe na szosach wiodących do Łodzi; już w maju liczba bezrobotnych spadła do 6.900 osób.

W czerwcu w dalszym ciągu bezrobocie maleje z powodu zapotrzebowania na siłę roboczą do robót rolnych, oraz wskutek dalszego uruchomienia fabryk. Liczba bezrobotnych spadła do 5.700, w tem 3.200 niewykwalifikowanych.

W lipcu, sierpniu, wrześniu i październiku stan bezrobocia prawie się nie zmienił. Liczba bezrobotnych w m. lipcu wynosiła 5.600, w tem 3.100 niewykwalifikowanych, w sierpniu 5.000, w tem 2.400 niewykwal., w wrześniu 6.500, w tem 2.750 niewykwal. i w październiku 5.800, w tem 2.900 niewykwal.

Z powyższego zestawienia widać, że najmniej bezrobotnych było w m. sierpniu, w następnym zaś miesiącu liczba tychże wzrosła o 500, a w październiku o dalsze 300 i od tego czasu liczba ta będzie stale wzrastała, a nawet zaraz w listopadzie dał się zauważyć poważniejszy skok, bo liczba bezrobotnych podniosła się do 7 tys. osób.

Wzrost bezrobocia, a raczej skok z 5.800 na 7 t. był wynikiem zaczynającego się zastój w przemyśle włókienniczym. Zakończenie robót rolnych, po dokonaniu zbiorów ziemniaków i buraków wywnęło również w pewnym stopniu na to. Wszyscy ci, którzy w czerwcu wyruszyli po pracę a wieś wrócili do miasta.

Zastępy bezrobotnych rosły w miesiącu grudniu z tygodnia na tydzień, ale jeszcze w tempie umiarkowanym, tak, że w końcu grudnia liczba pozabawionych pracy wynosiła 8 tys., w tem 4 tys. rob. niewykwalifikowanych.

Przyczyną tego wzrostu był zaczynający się zastój w przemyśle, spowodowany brakiem gotówki i zapotrzebowania na wyroby.

Stagnację tę starano się przetrzymać, przypuszczając, iż będzie tylko chwilowa, i że redukcja pracy miała jeszcze dość łagodną formę.

Rok jednak 1924 wykazał, iż przewidywania te były nieuzasadnione.

Sytuacja na rynku gospodarczym nie polepszyła się, a zaczęła się coraz bardziej pogarszać i w styczniu bezrobocie zaczęło zataczać coraz szersze kręgi, tak, że w ostatnich dniach stycznia liczba bezrobotnych wzrosła do 19 tys. robotników, najróżniejszych kategorii, a liczba półrobotnych doszła do zawrotnej wysokości 70 tysięcy, (p).

Unormowanie handlu ulicznego.

Sprzedż artykułów spożywczych została zabroniona.

Na ostatniem posiedzeniu delegacji wydziału zdrowotności publicznej zatwierdzono przepisy, obowiązujące osoby, prowadzące handel uliczny. Ważniejsze z tych postanowień brzmią, jak następuje:

Komisarz rządu na m. Łódź wyłącza na zgodę magistratu m. Łodzi wyznacza odpowiednie miejsce dla handlu na chodnikach ulic i placach miasta.

Wybór miejsca dla handlu ulicznego zostaje dokonany przy udziale przedstawicieli działu sanitarnego przy wydziale zdrowotności publicznej.

Wolno prowadzić handel uliczny następującymi przedmiotami: a) wyrobami tabacznymi i zapalnikami, b) gazetami, książkami, c) żywymi kwiatami, d) norymberszczyzną, e) warzywami, f) świeżymi owocami, g) cukierkami i cze koladą, h) wodą sodową i lodami.

Prowadzący handel uliczny powinni uzyskać pozwolenie komisariatu rządu na m. Łódź i wykupić świadectwa przemysłowe podług wskazówek odpowiedniego urzędu skarbowego.

Pozwolenie jest imienne i służy wyłącznie na przedmioty, wskazane w

niem. (Uwaga: przy uprawianiu handlu ulicznego należy przy sobie mieć pozwolenie).

Osoby, prowadzące handel uliczny, muszą mieć: a) skończony lat 16, b) nie mogą być dotknięte chorobami zakaźnymi, lub wzbudzającymi odrazę, c) po winny być schludnie ubrane oraz przestrzegać czystości rąk i ciała.

Do sprzedazy powinny być używane wagi, ustanowione w należytych porządku i czystości. Torebki i papier do opakowania muszą być z papieru czystego, nieużywanego, niezapisanego, niezadrukowanego.

Zabrania się prowadzić handel uliczny artykułami powyżej niewyszczególnionymi, specjalnie zaś artykułami spożywczymi, jak pieczywem i ciastkami.

Winni przekroczenia niniejszych przepisów mogą być pozbawieni prawa zajmowania się handlem ulicznym i pociągani do odpowiedzialności sądowej.

Przepisy te zostaną skierowane do rady miejskiej, celem ostatecznego zatwierdzenia, poczem nabiorą mocy obowiązującej.

Magistrat przeprowadza hartowanie dziatwy szkolnej

Od Bożego Narodzenia w szkole powszechnej im. Piłsudskiego przy ul. Za gajnikowej nauka ulega ciągłym przerwom z powodu braku węgla, przyczem od zimna pekły rury ogrzewania centralnego.

W dniu wczorajszym lekcje odbywały się przy temperaturze 1 i pół stopnia ciepła, z powodu czego cierpią zarówno dzieci, jak i nauczyciele za winy niepopelnione.

Lokale zarekwirowane winny być zwolnione.

Sensacyjny wyrok sądu okręgowego w sprawie tow. akc. W. Szwajkert contra prokuratorja generalna.

Niezwykle ciekawą sprawę rozważał sąd okręgowy, przyczem motywy wyroku posiadają wprost ewolucyjne znaczenie w stosunku do interpretacji wygasłej już ustawy o rekwizycji lokali.

Sąd rozpoznawał sprawę z powództwa tow. akc. Wilhelma Szwajkerta przeciwko generalnej prokuraturji Rzeczypospolitej Polskiej o eksmisję. Sprawę tę rozważał sąd w składzie sędziów Rudnickiego, jako przewodniczącego, sędziów Szarogrodzera, zaś referentem sprawy był sędzia Polakiewicz.

W skardze powodowej, złożonej do sądu okręgowego w Łodzi powód akc. tow. Wilhelm Szwajkert, prosił o wyrugowanie skarbu Państwa (dowództwo okręgu karkusiu Nr. 4) z zajmowanych pomieszczeń w domu przy ul. Wólczańskiej Nr. 215 i zaopatrzeniem wyroku rygiorem tymczasowego wykonania.

Powódowe towarzystwo uzasadniała swe żądanie tem, że lokale te zostały zajęte przez władze wojskowe na mocy ustawy z dnia 11-go kwietnia 1919 r., o rzeczowych świadczeniach wojennych i że wobec wygaśnięcia tej ustawy z dnia 17 marca 1921 r. lokale winny być powodomu towarzystwu zwrócone.

Na rozprawie rzecznik prokuraturji generalnej adw. Stożkowski powoływał się na art. 7 i 10 ustawy z dnia 27 listopada 1919 r., oraz na art. 13 i 24 ustawy z d. 4 kwietnia 1922 r., a także na fakt nie wydania żadnej innej ustawy wobec czego lokale zajęte przez Państwo na mocy ustawy z dnia 11 kwietnia 1919 r. podlega ogólnym przepisom ustawy o ochronie lokatorów i na tej zasadzie prosił o oddalenie powództwa.

Sąd okręgowy po przeprowadzeniu rozprawy, postanowił wyrugować skarb Państwa (dowództwo okręgu karkusiu Nr. 4), jak również wszystkie osoby i instytucje prawa jego reprezentujące z wyżej wymienionych nieruchomości, zasadzić od skarbu Państwa na rzecz tow. akc. Wilhelma Szwajkerta 125 tysięcy mk. tytułem zwrotu kosztów sądowych i wynagrodzenia za prowadzenie sprawy, lecz wyroku rygiorem tymczasowego wykonania nie zaopatrzył.

Rewelacyjne motywy tego wyroku są następujące:

Sąd okręgowy zważył, iż analiza oraz zestawienie poszczególnych przepisów ustawy z dnia 11 kwietnia 1919 r., dotyczących istoty świadczeń, uprawnień ludności, oraz warunków i czasu stosowania ustawy świadczące o wyjątkowym i osobliwym jej charakterze, należyte wykazują, iż z chwilą wygaśnięcia tej ustawy (t. j. z dniem 17 kwietnia 1921 r.) wygaśnięcie nie tylko prawo Państwa do żądania od ludności świadczeń wojennych, ale i te świadczenia, które w tym momencie jeszcze nie wygasły, również ustają.

Ani z charakteru samej ustawy, ani też z jej treści nie wynika zupełnie, iż po jej ustaniu zarekwirowane lokale będą podlegać ogólnym przepisom ustawy o ochronie lokatorów, jeżeliby nawet przypuścić, iż

skutkiem niedopatrzania ustawodawczego o przecie fakt nowelizacji tej ustawy, w szczególności przedłużeniu jej na rok następny (ustawa z dnia 23 kwietnia 1920 r.) wyklucza przypuszczenie, iż ustawodawca w dalszym ciągu pozostawił przez niedopatrzanie tę tak ważną kwestję nierozstrzygniętą.

Analiza ustawy z dnia 27 listopada 1919 r. jeszcze więcej upewnia sąd w tem przekonaniu, gdyż i według tej ostatniej lokale zajęte przez urzędy państwowe nie zostały podane przepisom ustawy o ochronie lokatorów. Na to wskazuje: a) wyraźny przepis art. 10, stanowiący, iż zajęcia te nie podlegają przepisom, zawartym w art. 7, ustępie 2-im t. j. tym właśnie przepisom, które stwarzają stosunek najmu między właścicielem domu i osobą której lokal przydzielono i rozciągają nad tymi ostatnimi opiekę i dobrodziejstwa ustawy o ochronie lokatorów, b) przy nowelizacji i przedłużeniu ustawy z dnia 27-go listopada 1919 r. ustawodawca już nie wylicza urzędów państwowych między osobami, na rzecz których należy dokonywać rekwizycji, a poprzedni przepis artykułu 10 ustawy z dnia 27 listopada 1919 r. nie tylko został pominięty, lecz nadto w art. 22 ustawodawca stanowi, iż traci on moc obowiązującą z dniem ogłoszenia ustawy z dnia 4-go kwietnia 1922 r., c) fakt wyjęcia urzędów państwowych rozlokowanych na mocy ustawy z dnia 27 listopada 1919 r., z pod opieki ustawy o ochronie lokatorów, wyraźnie również wpływa z treści art. 24 ustawy z dnia 4-go kwietnia 1922 r., albowiem skoro ustawodawca uważał za stosowne zastrzec dla urzędów państwowych dalsze korzystanie z lokali zarekwirowanych na mocy ustawy z dnia 27 listopada 1919 r., to przecież staje się jasnym, iż urzędy te w mniemaniu ustawodawcy nie były bronione ustawą o ochronie lokatorów, w przeciwnym bowiem razie, wobec przepisów art. 7 ust. z dnia 27 listopada 1919 r. i art. 13 ustawy z dnia 4-go kwietnia 1922 r. rozciągających nad osobami, dla których lokal przydzielono, opiekę ustawy o ochronie lokatorów, tego rodzaju zastrzeżenia byłyby zupełnie zbędne.

Jeżeli więc urzędy państwowe, zajmujące lokale na mocy ustawy z dnia 27 listopada 1919 r. nie są bronione ustawą o ochronie lokatorów, to nie mniej uprawnia to rząd do przypuszczenia, aby tego rodzaju wyjątkowa ustawa wydana na wypadek wojny, jaką jest ustawa z dnia 11 kwietnia 1919 r., stwarzała stosunek najmu ze wszystkim dobrodziejstwami, wypływającymi z ustawy o ochronie lokatorów.

Wobec powyższego z powodu wygaśnięcia tej ustawy w dniu 17 marca 1921 r. uznać należy, iż dowództwo okręgu karkusiu obecnie zajmuje lokale w domu powodowego towarzystwa, już bez żadnego tytułu, a tem samem na żądanie tego towarzystwa winno być usunięte. (b)

Po Pilcerze — p. Cynarski.

Tajemnicą domu Andrzeja 4, w którym lokale magistrackie przechodzą na własność dygnitarzy magistrackich.

Jak wiadomo magistrat przyznał p. Cynarskiemu tytuł ważności do lokalu urzędu rozjemczego przy ul. Andrzeja nr. 4 wzamian za mieszkanie p. Cynarskiego.

Sprawa ta jest wielką panamą mieszkaniową, za którą magistrat ponosi tem większą odpowiedzialność, że nie przebrzmiały jeszcze echa sprawy sprzeczności mieszkania magistrackiego przez p. Pilcera.

W związku z tem ławnik Bednar-

czyk, który w sprawie tej złożył wotum separatum na posiedzeniu magistratu zamierza przedstawić swoje motywy na forum rady miejskiej.

Miejskie szkoły freblowskie. Aby od powiednio przygotować dzieci do szkół magistrat postanowił uruchomić cały szereg szkół freblowskich.

Pierwsza miejska szkoła freblowska otwarta została przy ul. Radwańskiej nr. 42 i przeznaczona jest na 40 dzieci w wieku od 3 do 7 lat.

Manufaktura i dolar.

Ożywienie w Łodzi. — Poprawa opiera się na chwiejnych podstawach. — Główną jej przyczyną jest dezorientacja. — Ostatnie słowo powie konsument. — Gwarancja kursu „złotego“ przy większych tranzakcjach wekslowych. — Polepszenie się cen, w stosunku do stycznia. — Dolar 9,550,000.

Od kilku dni rynek manufakturowy wykazuje pewne ożywienie. Zjechali kupcy z Małopolski, dokonywując zarówno gotówkowych jakoteż wekslowych transakcji.

Nieuzasadnionem jednakowoż byłoby przypuszczenie, iż okazują się już pierwsze jaskółki zwiastujące rozpoczęcie się zmiany sytuacji na lepsze od tej, w jakiej znajduje się obecnie przemysł. Do wniosku tego dojść musimy, skoro krytycznie ocenimy koniunkturę. Dla eksportu pozostała ona nadal bez zmiany, t. zn. przed stawia się nienominalnie Rynek wewnętrzny również nie wzmochnął się absolutnie i siła nabywcza społeczeństwa bynajmniej nie wzrosła. Przeciwnie — wzmagające się bezrobocie w miastach oraz nacisk podatkowy na wieś, nie są przecież czynnikami, które ożywczo wpływają na rynek.

O ile więc wystąpiło zjawisko ożywienia, to przyczyną należy szukać przede wszystkim w dezorientacji oraz chęci wyzyskania tej dezorientacji.

Głównie zjechali do nas kuncy małopolscy. Bowiem tamtejsi detaliści, skoro przekonali się, iż towary nabywać można po cenach o 40 proc. przeszło niższych od żądanych w grudniu, gromadnie rzucili się wykupując znaczną ilość znajdujących się zapasów u małopolskich hurtowników. Poszli oni całą masą, obawiając się, iż koniunktura może się odmienić. Błąd w rozumowaniu ich leży przede wszystkim w dezorientacji co do wysokości cen dzisiejszych cen. Zapomnieli lub nie wzięli oni, iż w kalkulacji ówczesnych cen uwzględnione było ryzyko, związane z przyjmowaniem markowego portfela. Oczywiście, iż hurtownicy bynajmniej nie usiłują przekonywać małopolskich detaliści, iż obecnie ustalone ceny mogą być ewentualnie obniżone, a nie podwyższone. To też po wyrzuceniu swych zapasów zjechali do Łodzi i czynią tu zakupy. Czy jednak ten nowy wewnętrzny nadal się utrzyma, skoro detaliści małopolscy przekonają się, iż obecnie ustalone ceny pozostały utrzymać? Zależać to będzie oczywiście głównie od stanowiska jakie ma konsument. — Czy ruszą się pod wpływem dotychczasowej zniżki, czy też, co jest dla konsumenta charakterystycznym w czasie depresji cen hurtowych, czekać będą na dalszą. Nawet o ile sytuacja

uksztaluje się w kierunku pomyślnym, to w każdym razie nie należy oddawać się zbylicznemu optymizmowi, biorąc pod uwagę ogólny niepomyślny stan gospodarstwa kraju.

Jak donosiliśmy kilkakrotnie, ceny złotowe są od 35 do 45 proc. niższe od cenników grudniowych. Weksle złotowe przyjmowane są zasadniczo po kursie 5,18 złotych za dolar. Niektóre fabryki jednak uwzględniając dyskonto, obliczają swym klientom dolary po 5,20 zł. Weksle dochodzą do terminu 45-dniowego. Charakterystycznym jest, iż przy większych transakcjach na weksle złotowe przemysłowcy gwarantują kurs złotego. Bowiem kupcy nie mogą nabywać z wpływów targu dziennej złotych, które następnie płacićby mogli weksle, kryjąc się przeważnie dolarami. Ponieważ jednak jest możliwość, iż w razie ewentualnego spadku walut wysokocennych kurs dolara spadnie więcej aniżeli kurs franka złotego, kupcy narażeni byli na znaczne straty, posiadając większe płatności w wekslach złotych. Z tego powodu początkowo nie zawierano większych transakcji na weksle złotowe. Aby usunąć ten skrępał, przemysłowcy przejęli na siebie to ryzyko. W razie więc znaczącego spadku dolara, aniżeli franka złotego, kupiec płaci jedynie równowartość sumy dolarowej za jaką kupił towary w dniu zawarcia transakcji; różnicę między kursem dolara a złotego waloryzacyjnego zwraca mu fabrykant.

Pokrycie za towary bawełniane dochodzi w niektórych wypadkach nawet do 100 proc.

Zaznaczyć trzeba, iż ceny u hurtowników ostatnio trochę się wzmochniły w porównaniu ze stanem z pierwszej połowy stycznia. Wtedy będąc pod presją płatności, zbywali oni po cenach o 50 procent niższych od ówczesnych, ustalonych w cennikach hyle tylko dość w posiadanie gotówki. W tej dziedzinie zanotować można pewne polepszenie.

Po przejściowej zwyżce dolara stała on na poziomie 9,350,000. Po tej cenie nabywać go można na giełdzie. Tymczasem w obrotach prywatnych żądają 9,550,000.

Materiału jest pod dostatkiem.

Spadek korony duńskiej.

W Danii sprawa waluty jest obecnie jedną z najważniejszych zagadnień gospodarczych. W Norwegii jak również w Danii z powodu wahań kursowych na giełdzie banki przechodziły krzys, który zakończył się bankrutem kilku poważnych z nich.

Przebieg spadku korony przedstawia się następująco:

W lecie roku 1922 funt angielski kosztował 20,50 koron, zaś na początku stycznia roku 1923 kurs funta wahał się między 23,60 a 24,60, w lipcu notowano funt angielski 26,55 koron.

Dania przeżywała ten sam krzys walutowy co Polska i Niemcy. Cały handel i przemysł był tak samo pochłonięty cędują gieldową. Na jesień zeszłego roku, kiedy krzys doszedł do niebywałych rozmiarów „Nationalbank“ zwołał konferencję celem obmyślenia środków zaradczych. W wyniku tej konferencji postanowiono utworzyć specjalny fundus dla podtrzymania kursu funta angielskiego poziomie 24,50 koron. Środki te okazały się wprawdzie dodatnimi, ale za to stan walut zagranicznych „Nationalbanku“ zmniejszył się znacznie.

W styczniu r. b. nastąpił ponownie gwałtowny spadek korony, który wywołał szaloną panikę nie tylko w kołach giełdowych, ale i przemysłowych. Doszło do

tego, że wstrzymano notowania na giełdzie zbożowej. „Nationalbank“ postanowił więcej nie interwenjować na giełdzie dla podtrzymania kursu korony, gdyż wymaga to zbyt wielkich sum pieniężnych. Głównym powodem spadku korony jest niekorzystny bilans handlowy. Ciekawym jest to, że wiele galezi przemysłu ze spadku korony odniosło znaczne korzyści, wogóle podczas wahań giełdowych zaobserwować można te same prawie zjawiska co u nas, polepszenie się sytuacji handlowej, natomiast pogorszenie się poziomu bytowania klasy robotniczej.

WPLYWY CELNE.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje: Do sanacji skarbu w dużej mierze przyczynia się uregulowanie dochodów celnych. Tymczasowy wykaz wpływów celnych za rok 1923 wskazuje systematyczną poprawę.

Gdy w styczniu roku ub. wpływ z cel wyrażał się w sumie 3,455,995 franków szwajcarskich, już w połowie roku przekroczył 5,000,000 fr. szw., w grudniu zaś dał 6,462,241 fr. szw.

Najwydatniejszym dla skarbu państwa był kwartał 3-ci, w którym osiągnięto z cel zgorą 18. milionów fr. szw., w czym w jednym miesiącu wrześniu uzyskano 7.157.375 fr. szw.

Kurs waloryzacyjny franka złotego.

Wtorek 12 lutego 1.800.000 mk.
Środa 13 lutego 1.800.000 mk.

Dla opłat kolejowych i pocztowych:
do 15 lutego 1,900,000 mk.

Zadłużenie państwa w P. K. K. P. Wynosi ono 238 tys. miliardów mk. czyli 40 milionów franków złotych.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje: Sporządzony na dzień 31 stycznia rb. bilans PKKP wykazuje stan zadłużenia skarbu państwa w sumie 238 tys. miliardów. Dług ten w ciągu stycznia wzrastał dekadami w sposób następujący:

10 stycznia 111 i pół tysięcy miliardów mkp.

19 stycznia 147 tysięcy miliardów, 31 stycznia 238 tys. miliardów mkp.

Po przeliczeniu na franki złote zadłużenie skarbu państwa w instytucji emisyjnej wzrosło w styczniu o 40 milionów franków złotych.

Zaznaczyć trzeba, że styczniowy wzrost zadłużenia powstał w poważnym stopniu wskutek tego, iż minister skarbu zaciągnął w końcu stycznia pożyczkę w PKKP celem dania rocznego kapitału obrotowego kolejom państwowym, częściowo zaś na wypłatę pensji pracowników państwowych w dniu 1-go lutego.

Zadłużenie to, jak wiemy, wzrosło jeszcze w ciągu 1 dnia lutego, od którego to dnia zgodnie z dekretem prezydenta druk marek na potrzeby budżetowe skarbu państwa zostają wstrzymane.

Zapas walut obcych w P. K. K. P.

Wzrósł od 20 stycznia b. r. o przeszło 5 tys. dolarów.

Po wyrzuceniu się przez państwo za ciągnięcia pożyczek w instytucji emisyjnej rozpoczęła się na całym terenie Polski masowa ucieczka od walut obcych. Speculanci widzą, że gra na zwyżkę dolara zaczyna zawodzić, czarna giełda znajduje się w stanie popłochu, a kurs dolara na czarnej giełdzie wielokrotnie był znacznie niższy, niż na giełdzie urzędowej.

Sytuację tę wykorzystuje P. K. K. P. która w okresie od 20 stycznia do dziś dnia zwiększyła swój zapas walut obcych o sumę ponad 5,000.000 dolarów.

Jak się dowiadujemy, mając na celu uchronienie państwa od krzysu przemysłowego, powstającego zwykle w okresie zwyżki waluty krajowej, — rząd dąży zamierza od uchronienia marki polskiej od wstrząśnięć, które dla gospodarki krajowej są równie szkodliwe w okresie zwyżki jak i w okresie zniżki, a to najbardziej że szkodliwy ten wpływ dotknąłby nie tylko życie gospodarcze, ale odbiłby się również niekorzystnie na stanie finansowym państwa.

GIEŁDY.

GIEŁDA URZĘDOWA.

GOTÓWKA.

Dolary 9.350000—9.300000
Franki francuskie 422000
Funtys angielskie 40.350.000—40.250000

CZEKI.

Belgia 378.250—376.250
Holandia 3.500000—3.480000
Londyn 40.500000—40.560000
40.100000

Nowy Jork 9.350.000—9.300000

Paryż 427.750—425.000

Praga 267.500—266.000

Szwajcaria 1.630000—1.620000

Włochy 410000—406000

Wiedeń 131.50—131.00

Złoty frank 1.800.000

Bony złote 1.350.000—1.400000

Miljonówka 850.000—650000

Pożyczka dolarowa 6.100000

Tendencja bez zmian

WIECZORNA POGIEŁDA WARSZAWSKA.

WARSZAWA, 11 lutego. —

Dolary 9,600,000.

Tendencja utrzymana, dla walut i dla akcji.

Cegielski 2,900.

Starachowice 16.

Haberbusch 16,750.

Rudnicki 810.

Lilpop 2.

Ostrowiec 38 i pół.

Węgiel 24.

Cukier 16 i pół.

Borkowscy 4,200.

Sila i Światło 240.

Drzewo 22.

Chodorów 22 i pół.

Cmielów 9 (a 20 szt.)

Nafta 2,500.

Nobel 6,100.

Pocisk 5,250.

Trzebinia 3,200.

Zieleniewski 53.

Bank Małopolski 3.

Bank Przem. Lwow. 24 i pół

Bank Spółek Zarob. 24.

Nitrat 1,500.

Pruszków 100.

Lokomotywy 8.

Kauczuk 750.

GIEŁDY ZAGRANICZNE.

PAT. — GDAŃSK, 11-go lutego. — Dewizy. Notowano w guldenach.

Warszawa 0,598 — 0,602.

marka polska 0,638 — 0,637.

dolary 580,54 — 583,46.

Nowy Jork 579,67 — 582,58.

Zurych 101,12 — 101,63.

Londyn 25,00 — 25,00.

Berlin 127,68 — 128,32 za 100 biljon.

marka niemiecka 126,682 — 127,318

za 100 biljonów.

marka remowa 131,67 — 132,33 za 100 marek.

PAT. — LONDYN, 11 lutego. — Rado. — Zamknięcie giełdy.

Nowy Jork 429,87

Francja 94,60

Belgia 107,90

Włochy 98,43

Szwajcaria 24,72

Austria 306,500

Praga 148,12

PAT. — PARYŻ, 11 lutego. Radio. Zamknięcie giełdy.

Londyn 94,55

Nowy Jork 21,965

Belgia 87,90

Włochy 95,95

Szwajcaria 381,75

Praga 64,00

Wiedeń 30,75

WIECZORNA POGIEŁDA ZURYCHSKA.

ZURYCH, 11 lutego. —

Nowy Jork 5,74 i pół.

Londyn 24,78.

Paryż 26,30.

Wiedeń 81.

Praga 16,70.

LUONA

Dzisiaj wybitna premiera

Arcydzieło rosyjskiej wytwórni Ermoljewa w Paryżu
Severin Mars, Wiera Karalli, Swoboda i Boidyrew
w 6-ciu aktowym dramacie

„Córka zabójcy“

podług wolnej przeróbki słynnej powieści Ernesta Dandeta
p. t. „Zbrodnia Jana Malory“

NAD PROGRAM. NAD PROGRAM.
Le film des Élégances Parisiennes

„Niedaleko pada jabłko od jabłoni“

Oryginalny i dowcipny przegląd paryskich mód w 2 akt.
Wydanie na styczeń 1924 r. № 2.

Orkiestra symfoniczna pod kierunkiem p. Englendera.

Sienkiewicza 40.

KINO Spółdzielnia Pracowników Państwowych

Sienkiewicza 40.

UWAGA: Dla członków kooperatywy ceny miejsc niższe.

Dzisiaj i dni następnych.

„RASKOLNIKOW“

podług znanej powieści Dostojewskiego „Zbrodnia i kara“.

Monumentalny dramat w 7-miu aktach, w wykonaniu artystów Moskiewskiego teatru artystycznego Stanisławskiego.

Początek przedstawień w dni powszednie o godz. 5.30 w soboty, niedziele i święta o godz. 3 p.p. Ostatni seans o g. 9-ej wiecz. Muzyka pod kier. p. Z. Sandomierskiego.

OGŁOSZENIA drobne

Kupno i sprzed
Kupię i placę 200 proc. drożej za złoto, srebro, brylanty zęby sztuczne garderobę oraz szale czarne. Zachodnia № 34 poprzeczna oficyna, 1 p. m. 15 Konstantynowska 6 II podwórce L. Miłch. 780-5

Kupuję używane rzeczy. Fajgenbaum Cegielniana 22. 665-5

PIANINO kupię używane w dobrym stanie. Oferty z podaniem możliwie przystępnej ceny do „Republiki“ sub. „Muzyka“. 800

Dyplomowany krawiec cywilno-wojskowy

Sz. Weksler Piotrkowska 32
TEL. 24-59.

zawiadamia Sz. Klientów, iż przyjmuje jak dotychczas wszelkie zlecenia w zakresie krawiectwa wchodzące, polecając równocześnie na sezon nadchodzący bogaty wybór materiałów krajowych i zagranicznych.

UWAGA: Dla p. p. oficerów i urzędników spłata ratami i na warunkach dogodnych.

Rutynowany buchalter-bilansista

korespondent polsko-niemiecki z 25-letnią praktyką pragnie objąć odpowiedzialne stanowisko. Łaskawe oferty pod „AB“ do administracji „Republiki“. 810

Do odstąpienia mieszkanie

w śródmieściu 2 pokoje z kuchnią z skromnym urządzeniem lub bez sub. „Zaraz“. 813-3

Wyroby Futrzane

L. ZUSMANEK, Piotrkowska 19, w podlewa 2-ga oficyna, 2-gie piętro.
Tel. 24-66. 18

Orkiestra filharmoniczna w Łodzi.

SALA FILHARMONJI.

Dzisiaj, dnia 12 lutego 1924 r. o g. 8.30 w.

20-ty Wielki Koncert Symfoniczny

Dyrekcja: **Robert MANZER**
Generalny dyrektor Muzyki.

Solista: **Józef Smidowicz**
(fortepian).

W progr. m. in. Rachmaninow: Symfonia E-moll. Ruólnstein: koncert fort. D-moll.

Bilety od godz. 11-2 i od 4-7.

Dr. Różaner

Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe, leczenie sztucznym słońcem górskim.

DZIELNA № 9.

Przyjmuje od 8-10 i pół i od 4-8.

Dr. J. M. HALTRECH

Akuszerka i choroby kobiece.

Piotrkowska 26
przyjmuje od 10-12 i od 4-6. 524

Dr. L. Prybulski

Choroby skórne, włosów, weneryczne i moczopłciowe

Leczenie światłem (lampa kwarcowa) i promieniami Röntgena.

Zawadzka № 1.
Telefon Nr. 25-38.
Przyjmuje od 9-11 i od 5-8

Dla p. p. od 4-5. 202 oddzielna przekafnia

Dr. med. LUBICZ

Cegielniana 43.

Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe

Leczenie sztuczne słońcem wyżynowym. Przyjmuje od od 5-8

Dr. S. Kantor

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych i włosów

Gabinet Röntgena i światło-leczniczy

ul. Piotrkowska 144
róg Ewangelickiej

Godziny przyjęcia: 9-9 5-8 Dla pan 5-7

Angielskiego

Choroby uszu, nosa, gardła i krtani

Przyjm. od 11-1 4-6 734-1

Angielka

Wiadomość: Plac Wolności 9, II-gie piętro u lek.-dentysty od 1-4 p.p. 814-4

Posady.

potrzebna starsza panna do kapeluszy Przejazd i Rubinraut. 749-7

AMODZIELNY buchalter z kilkuniesięcioletnią praktyką poszukuje posady. Oferty pod adr.: Hendeles, Nowomiejska 13 dla „B. D.“ 799

STUHLMEISTER na krosna kortowe i angielskie ze znajomością wzoru z zagraniczną i krajową praktyką przyjmie posadę ewentualnie montaż od zaraz. „Stuhlmeister“ sub. „Republiki“ 748-4

Samodzielny buchalter poszukuje posady, wiadomości Herc. Nowo-Cegielniana 7. 818-2

Nauka i wychow

STUDENT udziela lekcji i korepetycji Oferty sub. „Ceny niskie“. 719-2

Matryszka udziela lekcji. Ceny przystępne. Wiad. Andrzejka 32, m. 3, od 2-4 819-2

języka polskiego wyuczam najnowszą, udoskonaloną metodą w bardzo krótkim czasie. Ceny przystępne. Oferty sub. „Student“ 718-2

poszukuje nauczyciela kserografii. Zgłoszenia między 2-5 wiecz. Nowo-Cegielniana 18, m. 3. 816-2

Różnaito.

WAŻNE DLA PAŃ! Przyjechałam z zagranicy i nauczałam nadal każdą z pań kroju i szycia w przeciągu jednego miesiąca za 12 złotych polskich. Przyjmuję również lekcje prywatne po 25 złotych polskich. Ul. Pańska № 9 m. 33 prawa oficyna i sześć piętro SZWARC.

Inteligentny mężczyzna chce zapoznać sympatyczną panią celem konwersacji polskiej. Oferty do admin. sub. „Konwersacja polska“. 774-1

POLSKA AGENCJA TELEGRAFICZNA

Oddział łódzki (PAT) Konstantynowska 29 I p.
telefony 111 i 15-24.

Dostarcza następujący materiał giełdowo-informacyjny:

W godzinach po południowych:
URZĘDOWA CEDULA GIEŁDY WARSZAWSKIEJ walutowa i akcyjna.
GIEŁDA PARYSKA, LONDYŃSKA I ZURYCH notowania początkowe.
Kurs Franka waloryzacyjnego na dzień następnny.

W godzinach wieczornych notowania oficjalne następujących giełd pieniężnych:
New-York Londyn Paryż Wiedeń
Berlin Zurych Kopenhaga Sztokholm
Praga New Orleans Gdansk

Giełdy bawelniane
New-York New-Orlean Liverpool Havre

Ponadto wszystkie krajowe, zagraniczne i amerykańskie giełdy towarowe, sponyżycze i metalowe.

RADA BANKU FRANCUSKO-BELGIJSKO-POLSKIEGO
dla Przemysłu i Rolnictwa, Sp. Akc. w Łodzi

zawiadamia, że w środę, dnia 27-go lutego 1924 roku o godzinie 6-iej po południu w lokalu Banku w Łodzi przy ulicy Piotrkowskiej № 67 odbędzie się

I (IV) Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów.

PORZĄDEK DZIENNY:

1. Zagajenie i wybór przewodniczącego,
2. Sprawozdanie z działalności Banku za rok 1922/3,
3. Podział czystego zysku za rok 1922/3,
4. Zmiany statutu,
5. Ustalenie liczby członków Rady,
6. Wybory uzupełniające do Rady,
7. Wybór Komisji Rewizyjnej,
8. Wnioski.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu, winni—w myśl § 46 statutu Banku—złożyć na 4 dni przed datą Zgromadzenia posiadane akcje w kasie Banku w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 67 lub w Oddziałach w Katowicach, Poznaniu i Warszawie.

O ile w terminie oznaczonym Zgromadzenie nie dojdzie do skutku (§ 50 statutu), to następne Zgromadzenie, prawomocne bez względu na wysokość kapitału, na nim reprezentowanego, odbędzie się w terminie, o którym nastąpi oddzielne ogłoszenie.

Bank Francusko-Belgijsko-Polski dla Przemysłu i Rolnictwa, Sp. Akc.

IMPORT BAWELNY!

Nowa bezpośrednia linia między Ameryką a Gdańskiem,
NORWAY MEXICO GULF LINE, CHRISTIANA
SWEDISH AMERICA MEXICO LINE, GOTHENBURG
TRANSATLANTIC STEAMSHIP COMPANY. GOTHENBURG
utrzymują

stałą komunikację miesięczną
nowoczesnymi szybkobieżnymi parowcami.

**NEW ORLEANS }
GALVESTON } — GDANSK
HOUSTON }**

s/s „DELAWARE“ (7000 ton) przyjmuje ładunki w NEW-ORLEANSIE i GALVESTONIE w drugiej połowie marca.
s/s „CARLSHOLM“ (7000 ton) przyjmuje ładunki w NEW-ORLEANSIE i GALVESTONIE w kwietniu

Najtańsza i najkrótsza droga dla IMPORTU do ŁODZI.

Czas trwania transportu morskiego ok. 20 dni. Przetładunek w Gdańsku i transport do Łodzi ok. 5 dni.

W Gdańsku są do dyspozycji własne wielkie nowoczesne składy do zamagazynowania bawełny sprawdzania wagi i ciążenia próbek.

STAWKI, jak również informacje wszelkiego rodzaju, udziela JENERALNI AGENCI dla Gdańska i Polski:
Bergenske Baltic Transports Ltd, Gdańsk, Hundegasse 59.
Bergenske Bałtyckie Transporty w Polsce, Sp. Akc., Łódź, Kilińskiego 43, telefon 9-72.
Bergenske Bałtyckie Transporty w Polsce, Sp. Akc. Warszawa, Aleje Jerozolimskie 85.

Adres Telegr. „BERGENSKE“.

AGENCI PORTOWI:
NEW ORLEANS, Trosdal, Plant & Lafonta adres tel. „PLANT“.
GALVESTON, Fowler & Mc Villo, adres telegr. „EDWIN“.
SAVANNAH, Trosdal, Plant & Lafonta, adres tel. „TROS DAL“.

BEZ ŻEGLUGI PASAŻERSKIEJ.

Sklep frontowy

przy ulicy Piotrkowskiej pomiędzy Dzielna a Placem Wolności

poszukiwany

ewentualnie mogą zamienić kompletnie urządzony lokal handlowy (z telefonem) przy ul. Piotrkowskiej. Oferty do 783 „Republiki“ sub. „Haef“.

Sprzedawca

poszukiwany jest

do składu manufakturowego

branży wełnianej. Wymagane są stósunki w świecie handlowym. Oferty sub. „R. 37“ do Biura Informacji Prasowych „BIP“ Cegielniana 40. 794

Prenumerata: w Łodzi mk. 5,000,000 miesięcznie.—Zamiejscowa mk. 6,500,000 miesięcznie.—Z- a granicą mk. 12,000 000 miesięcznie. Odsyłanie do domu 520,000 mk.

Ogłoszenia: 50 gr. Nadstanie i Nokrologi 30 gr. Zwycajne: mk. 50.000 za wiersz milimetry (na stronie 10 szpalt). W TERSCIE: mk. 100,000 za wiersz milimetry (na str. 8 szpalt). NADESLANE: mk. 120,000 za wiersz milimetry (na str. 8 szpalt). NEKROLOGI: mk. 120,000 za wiersz milimetry (na str. 8 szpalt). Zarecyznowe i zaślubin, po tekście mk. 5,000,000. Zamiejscowe w zlp. obliczonych po urzędowym kursie franka szwajcarskiego. Za wiersz wysokości 1 milimetra: W tekście 50 gr. Nadstanie 20 gr. Zagran. o 100 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń administr. nie odpowiada.

Republika, i Express Wieczorny łącznie 6,300,000

—Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia do zmiany cen bez uprzedniego zawiadom.

Drobne 75,000. Posady i poszukiwane 50,000. Najmniejsze ogłoszenie 750,000

Za wydawnictwo „Republika“ Sp. z ogr. odp. Marjan Nusbaum-Oltaszewski.—Członk. „Republiki“, Piotrkowska 40.—Trocznia, Piotrkowska 15.—Redaktor Nacz. Marjan Nusbaum-Oltaszewski.